

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politikoUpravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.Upravni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2492.Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštenu črt. zavodu: Ljubljana
št. 11.442 - Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 305.241.

Izložiš ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 55.—, za imen-
sativno Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 3073 in 3084, ponoči tudi
št. 3034.

Rekopisi se ne vračajo.

Jutrišnja binkošna številka bo prinesla našim čitateljem obilico zanimivega berila. Male »Jutrove« prijatelje pa bomo gotovo najbolj razveselili s tem, da bomo jutri začeli objavljati novo ilustrirano pripovedko, ki jo bodo gotovo podprali z enakim veseljem kakor so »Zvezdanko« in »Debelinka«.

Naš inšerativni oddelček v Prešernovi ulici 4 bo danes odprt neopetrgoma od 7. zjutraj do 2. popoldne. Kasneje inšerativ in tudi malih oglasov ne bomo mogli več sprejemati.

Ljubljana, 25. maja.

Vaj ogorčenja zoper italijanske pretenzije gre širok Jugoslavije. Vsa naša javnost čuti, kakšno je resnično razmerje med našo kraljevino in Italijo, ve dobro, kakšen pomen ima ratifikacija nettunskih konvencij in prihaja sprito tega v razdraženo razpoloženje, ki si išče duška v raznovrstnih manifestacijah.

Na drugi strani se pripravlja v ozadju osnova za obnovo prijateljskega pakta, ki poteče dne 28. julija. Zelo je verjetno, da bo k formalnemu podpisu tega čudovitega diplomatskega dokumenta potovala naša deputacija, ki bi sestojala iz članov ministrskega sveta, med njimi vedno vnanji minister. Tak je dandanes običaj in zelo je, kakor rečeno, verjetno, da se bo praktično tudi to pot in tudi v našem primeru, seveda ako Narodna skupščina brez večjega oklevanja sklene ratifikacijo.

Naša deputacija bo izvedla v formalnem pogledu nekaj, kar absolutno nasprotuje našemu pojmovanju. Kdor se hoče v vnanjem svetu o tem poučiti, ima prav te dni priložnost videti naše mnenje o prijateljstvu z Italijo. In samo po teh manifestacijah se da presoditi notranja vrednost vsega, kar se sklepa med obema državama.

Nettunske in beograjske konvencije nam je, skoro se lahko reče, diktirala Italija, prav tako kakor nam je v Rappallu diktirala mejo, ki je zarezana po sredi našega nacionalnega teritorija. Kakor si je v onem diktatu vzela naša zemlja in naše prebivalstvo, ker se ji je tako zdelo ugodno za njen politični imperijalizem, prav tako je v konvencijah smatrala za primerno, da nam npr. take gospodarske in pravne pogoje, ki ji bodo omogočali na našem ozemlju vršiti nacionalno in ekonomsko eksploatacijo. S temi pogodbami smatra, da si je zagotovila svojo predominantno pozicijo na vzhodni strani Jadrana.

Pogodbe se ne sklepajo za večnost. Kar se danes zdi nemogoče, kjer ni videti nikakega drugega izhoda iz situacije, tam se more v doglednem času pokazati možnost povsem drugačnih solucij. Danes gredo italijanske pretenzije visoko kakor morda še nikdar, odkar obstoja italijanski nacionalizem; fašizem napoveduje silne stvari in dela vtis, kakor da se pripravlja za zmago nad vsem svetom. Ali kako se bo obnesla ta ohola prepotentnost, je drugo vprašanje.

Te dni se je zdelo fašizmu potrebno, da praznuje slovesno in z običajnim pompom obletnico, ko je Italija pričela vojno z Avstro-Ogrsko. V Innsbrucku so smatrali italijansko parado z zastavo za izživanje in so na to odgovorili z nasprotnimi manifestacijami, kar je dovelo do znanega incidenta. Sedaj se poroča iz Innsbrucka, da nameravajo tamkaj na dan obletnice kobariške bitke izobesiti zastave po vsem mestu. Na fašistično provokacijo zelo primeren odgovor.

Danes je Italija tako rekoč trajno v onem razpoloženju kot je bila pred leti ko je pričela vojno z Avstrijo. Vse svet je pričakoval, da se bo situacija na bojiščih pričela držlo spreminjati na škodo centralnih držav, ko prične svoje delo italijanska armada. V resnici vsega tega ni bilo, nasprotno: naposled je prišel celo Kobarič in da niso zmazale vojske ostale antante, hogve, do kdaj bi bile črnorumeni čete še na Plavi. Sedaj, ko se zaključuje ponižajoči niz naših kapitulacij napram Italiji, menimo, da smo upravičeni učiti se kaj dobrega iz zgodovine in upati tudi na drugačne pogodbe, kakor so nettunske.

Naša nacionalna javnost, ki protestira te dni proti nettunskim konvencijam, se zaveda vsega tega in črpa iz te zavesti svojo notranjo silo.

Fašistični denar

Rim, 25. maja (ri.). Uradni list je objavil odlok, na podlagi katerega se je uvedel v Italiji v spomin na obletnico vstaja Italije v svetovno vojno 20-litrski srebrni kovani denar. Denar nosi reko: »Bolle je živeti en dan kakor lev, kot sto let kakor ovca!«

Snež na Tirolskem

Innsbruck, 25. maja. s. Dva in pol kilometra solga cesta od Rautzhitte do Arlberškega prelaza je zasnežena. Vsi ledovi so se raztopili, vseh od 50 cm do 2 m novega snega.

Usodni pomen nettunskih konvencij

Važne izjave Joce Jovanovića. — Konvencije prinašajo korist samo Italiji. — Uničevanje naših pristanišč na korist Reke

Beograd, 25. maja r. Znani zemljoradniški vodja in bivši srbski diplomat g. Joca Jovanović, ki je pred dobrim mesecem v Ljubljani predaval o nettunskih konvencijah, je o priliki napovedane ratifikacije teh konvencij podal sledečo izjavo glede njih pomena za Italijo in posledic za našo kraljevino.

»Nettunske konvencije sestojijo iz 31 konvencij. Delalo se je na njih in sklepalo o njih brez dogovora in sporazuma z našimi gospodarskimi krogi v Primorju, Dalmaciji in Sloveniji. Na ta način so izdelane vse naše pogodbe z Italijo in se naslanjajo samo na podatke, ki so jih predložili Italijani sami.

Pri delu na konvencijah z Italijo se je vlada g. Davidovića držala načela vzajemnosti. To načelo pa se ne more izvesti, kadar gre za pogodbe med nami in Italijo. Naša sosedja z ene strani Jadrana je gospodarsko in politično daleč pred nami in je načelo vzajemnosti v tem primeru za nas škodljivo, ker ima od tega koristi samo Italija, naša kraljevina pa prav gotovo nikoli. Z nettunskimi konvencijami se načelo vzajemnosti pretvarja v pravice Italije. Ona dobiva iz njih pravice, mi pa samo obveznosti in bremena. Te konvencije so samo dopolnitev beograjskih konvencij, ki so že ratificirane. Nettunske konvencije še zaokrožajo pravice Italije, da lahko na miren način vrši svoje prodiranje v Dalmacijo.

Po teh konvencijah se mora pomagati Reki na noge v škodo našega Sušaka. Vse naš izvoz in uvoz morata po nettunskih konvencijah iti preko Reke, tedaj v obično škodo naših pristanišč. Istotako predpisujejo nettunske konvencije ustanovitev javnih skladišč v bazenu Thaum di Revel, ki smo ga vzeli v našem, kar je za nas zopet

neugodno, ker je ves načrt izdelan sistematično v škodo našega narodnega gospodarstva in predvsem v uničenje Sušaka.

Z istimi konvencijami se odstopa za bagatelo Italiji vse imetje reške občine in se pravica naseljevanja in zaposlovanja italijanskih delavcev v Jugoslaviji še razširja in izpopolnjuje. Obenem pa dajejo pravico italijanskim optantom, da si pridržijo eno tretjino vse obdelane zemlje v Dalmaciji.

Ako se ratifikacija teh konvencij zahteva kot pogoj za angleško posojilo, potem naša država ni več samostojna suverena kraljevina SHS, zlasti ker se ve, da te Italija uradno ovirala realizacijo slednjega posojila. Istočasna ratifikacija konvencij in sklep posojila mora dati vsakomur pravico misliti, da smo morali preje ratificirati konvencije, preden smo dobili posojilo.

Nettunske konvencije niso na teže med onimi 150 konvencijami, ki so jih vlade Nikola Pašića in Ljube Davidovića zaključile z Italijo. Toda nettunske konvencije so zdaj simbol nečesa, kar se od nas izsiljuje in česar ne damo prostovoljno. Zato bodo naša leta in nevolja in na odpor v Narodni skupščini in pri narodu. Nanašajo se samo na zapadne dele naše kraljevine ter na naše Primorje in ako bodo izglasovane brez Hrvatov, bodo pomenile samo napol ratificirane polkonvencije.

Take kakršne so, sem prepričan, da jih ne bodo mogli in hoteli sprejeti niti Hrvati niti Srbi. Nam jih ni treba sprejeti, ker jih Italija zahteva zaradi vprašanja svojega prestiža in našega ponižanja. Nettunske konvencije se lahko sprejmele šele po temeljiti reviziji. Ako ima vlada Vukičevića za to privoljenje Italije, se o tem lahko govori, sicer pa nikakor ne.

Kako utemeljuje vlada ratifikacijo

Do vladnega sklepa o ratifikaciji baje ni prišlo na pritisk Italije. Zveza med ratifikacijo in londonskim posojilom. — Konvencije pridejo na dnevni red Narodne skupščine že prihodnji teden

Beograd, 25. maja. 6. V vladnih krogih so zvečer zatrjevali, da bo vlada že jutri predložila predsedstvu Narodne skupščine nettunske konvencije v ratifikacijo, ki bo stavljena na dnevni red že 30. maja. Iz najbližje okolice zunanega ministra povdarjajo, da do sklepa vlade glede ratifikacije nettunskih konvencij ni prišlo na zahtevo ali pritisk Italije. Nasprotno, sklep vlade da je za Italijo skrajno neugoden, ker bodo z ratifikacijo onemogočene diplomatske intrige, s katerimi je italijanska diplomacija doslej tako spretno manevrirala proti naši državi.

Na ugovore opozicije, da je prišel ta sklep vlade povsem nenadno, zatrjujejo vladni krogi, da to ne drži. Opozicija je baje že pred enim mesecem vedela, da morajo priti konvencije na dnevni red. Vest, da je ratifikacija v zvezi s pogajanjem za inozemsko posojilo, v krogih zunanega ministrstva ne zanika, marveč naglašajo, da je vsekakor razumljivo, da bodo posojilodajalci tem prej in pod tem ugodnejšimi pogoji pri-

stali na posojilo, če bodo vedeli, da živimo z vsemi sosedji v dobrih odnosih. Glede zahteve opozicije, da mora biti predhodno rešeno agrarno vprašanje v Dalmaciji, naglašajo v vladnih krogih, da ni krivda vlade, da se to ni že zgodilo. Vlada namerava istočasno s konvencijami predložiti Narodni skupščini tudi zakon o agraru v Dalmaciji.

Beograd, 25. maja. 6. Povodom vesti, da so posojilodajalci zaradi ureditve naših odnosov v Italijo zahtevali čimprejšnjo ratifikacijo nettunskih konvencij, se je vaš dopisnik obrnil na aktivnega člana vlade, ki mu je izjavil:

«Te vesti so popolnoma netočne. Nobeden izmed posojilodajalcev ni stavil takega ali sličnega pogoja in bi ga tudi ne mogel staviti. Če pa bi se bilo to že zgodilo, smo imeli dovolj časa, da spravimo ratifikacijo nettunskih konvencij je pokrenila vlada sama, brez vsakršnega pritiska od zunaj in to v želji, da pridemo končno z Italijo v normalne in urejene odnose.»

Davidovičevci zahtevajo koncentracijo

Zanimive informacije beograjskega »Vremena«

Beograd, 25. maja r. Današnje »Vreme« piše: Zanimivo je, da se v zadnjem času čuje iz demokratskih vrst čimdalje bolj glasovi, kako je položaj sedanje vlade oman in kako se resno dela na ustvaritvi koncentracijske vlade. Demokrati sami izjavljajo, da niso zadovoljni z rezultati, ki jih je dala doslej vlada Vele Vukičevića in da bodo prisiljeni zaradi položaja v državi, zahtevati novih izhodov, ako Vele Vukičević ne bi naglo ustregel njihovim zahtevam. Nekateri demokrati povdarjajo, da bi bilo zaradi važnih vprašanj, ki so na dnevnem

redu, zlasti zaradi ratifikacije nettunskih konvencij in zaradi zaključitve novega posojila potrebno še enkrat napraviti poskuse za ustvaritev koncentracijske vlade. Kot kandidat za predsednika koncentracijske vlade se navaja v teh demokratskih krogih dr. Vojislav Marinković. Prijatelji dr. Marinkovića smatrajo, da bi mogel zbrati okoli sebe vse stranke. Mnenja so, da se bodo poskusi za ustvaritev koncentracijske vlade izvršili še pred sestankom Narodne skupščine.

Novi romunski poslanik v Budimpešti

Bukarešta, 25. maja. g. Za romunskega polno-močnega ministra in poslanika v Budimpešti je bil imenovan dosedanj državni podtajnik notranjega ministrstva Rihard Frenarovich. Truplo umrlega poslanika Stiroce bo v nedeljo prepežano v Bukarešto.

Titulescu na potu v Ženevo

Bukarešta, 25. maja. g. Zunanji minister Titulescu bo dne 30. t. m. prisel v Ženevo, kjer bo pred svetom Društva narodov zastopal romunske interese v optantskem vprašanju. Dne 12. junija pričakuje Titulescu v Bukarešti, da bo vodil priprave za konferenco Male antante.

Francoska letalca dospela v Varšavo

Varšava, 25. maja (pa.) Semkal sta prispela iz Beograda francoska letalca Costes in le Brix. Letalca so sprejele oblasti in velika množica občinstva.

Dr. Bazala se umika iz politike?

Zagreb, 25. maja. 6. Kakor poroča »Jutarnji List«, je prof. dr. Bazala odstopil kot predsednik Hrvatske federalistične se-ljaške stranke. Njegov odstop je v zvezi z nedavnim občinim zborom Matice hrvatske, na kateri so ga zelo napadali zaradi njegovega »Jugoslovenstva«.

Neuspeh monoštrske preiskave

Pariz, 25. maja. s. Kakor piše Pertinax v »Echu de Paris«, bo poročilo tročlanskega odbora o monoštrski aferi na zahtevo madžarske vlade objavljeno šele 4. junija. Pertinax dostavlja, da so listine izredno lakonične in nedoločne, tako da vzbujajo vtis, kakor da bi ne vsebovale niti najmanjše graje za madžarsko vlado.

Boji z uporniki v Mehiki

Mexico City, 25. maja. s. 36 upornikov je bilo usmrčenih pri spopadu z vladnimi četami v bližini mesta Jalisco. Nekaj upornikov je padlo pri napadu na mesto Atemguillo, kjer niso pričakovali nikakih vladnih čet.

Vedno večje ovire pri londonskem posojilu

Po zahtevah londonskih bankirjev bi nam ostala za investicije le prav mala vsota. — Naraščajoča nervoznost v vladnih krogih

Zagreb, 25. maja. 6. Nocojšnje »Novosti« objavljajo informacije iz vladnih krogov, glasom katerih so pogajanja za najetje velikega investicijskega posojila naletela na nove težave. Rotschildova banka je stavila namreč zahtevo, da mora služiti to posojilo v prvi vrsti za kritje srbskih predvojnih dolgov in za delno kritje svojčasnega Blairrovega posojila. Rotschildova banka je pokupila veliko množino srbskih predvojnih obveznic in hoče sedaj predvsem doseči kritje tega dolga. Pripravljena pa je v tem primeru povišati posojilo še za par milijonov funtov.

V vladnih krogih je zavladalo zaradi tega veliko razburjenje, ker bi posojilo na ta način izgubilo značaj investicijskega posojila, na katero je polagala vlada toliko važnosti in vse svoje nade. Če bo Rotschildova skupina vztrajala na tej zahtevi, je padev vlade po mnenju vladnih krogov samih neiz-

ogiben. Obenem se naglašja, da sta tako glavni odbor radikalne stranke, kakor g. Aca Stanojević ravno z ozirom na pogajanja za investicijsko posojilo odgodila svojo akcijo proti vladi, da jima g. Vukičević ne bi mogel očitati, da sta mu onemogočila najetje tega posojila.

Beograd, 25. maja r. V Beogradu je zavladalo tako rekoč popolno politično zatišje. Politični krogi razpravljajo na najbolj raznovrstne načine o sklepu vlade, da predloži Narodni skupščini v ratifikacijo nettunske konvencije. Potrjujejo se informacije, da so med našim velikim inozemskim posojilom in nettunskimi konvencijami tesne zveze. Da je vprašanje posojila zastalo, je razvidno tudi iz nervoznosti vladnih krogov. Predsednik vlade Vele Vukičević je v neprestanem stiku z zunanjim ministrom in namestnikom finančnega ministra, s katerima je tudi danes imel glede posojila daljše posvetovanje.

Važna seja uprave Narodne banke

Razprava o stališču Narodne banke do stabilizacije dinarja in o tozadevnih zahtevah londonskih upnikov

Beograd, 25. maja. p. Danes se je vršila seja glavne uprave odbora Narodne banke pod predsedstvom guvernerja Srečkovića. Prisostvovali so ji skoro vsi člani iz Beograda in drugih krajev države. Navzoča sta bila tudi vice-guverner g. Bajloni in generalni direktor dr. Novaković, ki je imel glavni referat. Finančno ministrstvo je zastopal direktor Jovanović. Na seji so v glavni razpravi o poročilu generalnega direktorja dr. Novakovića, ki se je v zadevi stabilizacije dinarja mudil v Parizu in Londonu. Poročal je o zahtevah posojilodajalcev glede izpremembe že prej med Narodno banko in finančnim ministrstvom oziroma vlado doseženega sporazuma o načinu stabilizacije dinarja. Posojilodajalci zavzemajo stališče, da se ima stabilizacija izvesti na zdravi podlagi, to se pravi, da morajo imeti vse novčane Narodne banke zadostno kritje. Zahteva se, naj stabilizacija dinarja zajamči čim večjo samostojnost Narodne banke in v tem smislu se ima izvršiti izprememba zakona in statuta Narodne banke. Govori se, da se bo izvedla tudi nova razporeditev kredita. Z ozirom na dejstvo, da je Narodna banka dajala v pretežni meri kredite srbijan-

cem na škodo prečanov, se je zahtevalo na seji, naj se posojila ne dajejo po številu delnic ki se nahajajo večinoma v rokah srbiancev, temveč po razmerju javnih bremen, ki jih nosijo posamezni kraji.

Na seji je bil najprej prečitán zapisnik o poslednji plenarni seji, na kateri je bil dosežen sporazum med finančnim ministrstvom in Narodno banko.

Nato je generalni direktor dr. Novaković poročal o splošnem položaju Narodne banke, o svojem potovanju v London, o pogajanjih za zaključitev posojila in o pogajanjih s posojilodajalci glede stabilizacije dinarja. O nje-govem poročilu se je razvila daljša razprava, v kateri so govorili dr. Protić, Gedeon Dundjerski, dr. Vladimir Turković in drugi. Izvenbeograjski člani so predvsem izrazili željo, naj se ne sprejemajo definitivni sklepi na današnji seji, ker je potrebno, da se prej seznanijo z vsemi elementi, ki so pogoj za pravo oceno ukrepov, potrebnih za določitev stališča Narodne banke napram izpremembi statuta in stabilizaciji dinarja. Definitivni sklepi bodo sprejeti na jutrišnji seji upravnega odbora.

Policijski teror proti manifestaciji KDK

Mostarska policija je zaplenila plakate, ki vabijo na dubrovniško manifestacijo

Mostar, 25. maja. 6. Tukajšnje organizacije KDK so hotele danes razdeliti med narod lepake, v katerih ga pozivajo k udeležbi na velikem manifestacijskem shodu na binkoštni ponedeljek v Dubrovniku. Lepaki so bili tiskani v Dubrovniku in razširjeni po vsej Južni Dalmaciji. Državno pravdnštvo v Dubrovniku, kateremu so bili predloženi

v cenzuro, jih je odobrilo. Kljub temu pa je mostarska policija lepake zaplenila in prepovedala vsako nadaljno razširjenje. Domneva se, da je dobila za to nalog z višjega mesta. To postopanje pa je rodilo hla nasprotni uspeh. Ogorčenje med pristaši KDK je tem večje in zato od moža do moža agitirajo za čim večjo udeležbo na shodu.

Pismena matura

Beograd, 25. maja. p. Z odlokom prosvetnega ministrstva so končno določeni datumi za polaganje višjih tečajnih izpitov na srednjih solah. Po tem odloku se bodo na gimnazijah in realnih gimnazijah vršili pismeni izpiti po naslednjem razporedju: 9. junija iz srbskega, hrvatskega in slovenskega jezika; 10. junija iz živih jezikov; 11. junija iz latinske; 12. junija iz matematike, na realkah bodo pismeni izpiti 9. junija iz srbskega, hrvatskega in slovenskega jezika; 10. junija iz živih jezikov; 11. iz matematike in 12. junija iz opisne geometrije.

Bolgarski kmetje v Beogradu

Beograd, 25. maja. 6. Na povratku iz Prage je dospela nocoj semkak s parnikom preko Budimpešte večja skupina bolgarskih seljakov. Srbski zemljoradniški so jim v beograjskem pristanišču priredili sprejem. V imenu poslanskega kluba zemljoradniške stranke jih je pozdravil posl. dr. Tujanjanin. Srbski zemljoradniški so povabili bolgarske goste na banket v hotel »Srpska krona«, vendar pa je policija spočetka delala težkoče, ker so imeli Bolgari samo tranzitni vizum. Šele na intervencijo poslanec pri policijski direkciji so Bolgari dovolili vstop v mesto. Na banketu je bilo izmenjanih več govorov, v katerih so naglašali potrebo medsebojne vzajemnosti in solidarnosti. Zlasti lep govor je imel bolgarski poslanec Georgij Jordanov, ki je naglašal, da je treba pozabiti, kar je bilo, in da se nikdar več ne sme ponoviti, da bi se srbski in bolgarski narod medsebojno uničevala na ljub tolerodnim izkoriščevalcem. Po banketu so Bolgari nadaljevali pot v domovino. V pristanišču se je zbrala velika množica, ki jim je prirejala navdušene ovacije.

Kralj v Zaječaru

Beograd, 25. maja. p. Iz Zaječara javljajo, da je davi dospel tiakaj kralj, ki je tekom dneva obiskal tudi okolico.

Radić in Pribičević v Splitu

Split, 25. maja. n. Danes dopoldne sta dospela semkak oba voditelja KDK g. Svetozar Pribičević in Stjepan Radić. Na kolodvoru ju je pozdravila velika množica pristašev. G. Pribičević je odšel v mesto, g. Radić pa se je podal takoj v pristanišče, kjer je čakal na parnik, da nadaljuje potovanje v Dubrovnik. V razgovoru z novinarji je g. Radić opozoril na to, da sam Joca Jovanović, ki je Srblince, obsoja nettunsk konvencije. KDK bo zahtevala, da Narodna skupščina najprej razpravlja o agr. zakonu in reši vprašanje dalmatinskega agrara in da šele nato pridejo na dnevni red nettunske konvencije.

Opoldne sta g. Pribičević in Radić nadaljevala s parnikom pot v Dubrovnik, kjer se bo vršil v ponedeljek velik manifestacijski shod KDK. Na povratku iz Dubrovni-ka ostane g. Radić 2 dni v Splitu.

Slava gardne konjenice

Beograd, 25. maja. p. Danes je konjenička brigada kraljeve garde svečano proslavila svojo slavo. Proslavi je prisostvovalo tudi več ministrov. Kralj je konjeničski brigadi prisrčno čestital.

Nova razporeditev uradništva

Beograd, 25. maja. p. Po izjavi pomočnika finančnega ministra Jevte Protića nadaljuje komisija za novo razporeditev uradnikov in za izpremembo uradnišča, zakona svoje delo ter bo do Vidovega dne izročila svoj predlog finančnemu odboru.

Incident z italijanskim konzulom v Splitu

Split, 25. maja. n. Tukajšnji italijanski konzul Castagneti, ki je izzval neljub incident in veliko ogorčenje med prebivalstvom s tem, da je hotel v nekem tukašnjem kinu na lastno pest cenzurirati neki film, je danes nenadoma odpotoval v Rim. Zatrjuje se, da je bil pozvan od Mussolinija, da se opraviči radi svojega nastopanja. Verjetneje se je, da je odšel v Rim po nadaljnja navodila glede na to da je poslanec dr. Grisogono radi njegovega postopanja vložil interpelacijo na zunanega ministra.

Odmev protitalijanskih demonstracij v Innsbrucku

Ostrj glasovi berlinskega tiska. — V Rimu še ne smejo pisati komentarjev

Innsbruck, 25. maja. s. Okoli polnoči so prenehale demonstracije po mestnih ulicah. Do večjih incidentov ni več prišlo. Pri manjšem spopadu med demonstranti in policijo je bilo na obeh straneh nekaj oseb lažje ranjenih. Orožništvu, ki je bilo povzeto od zvezne vlade, ni bilo treba stopiti v akcijo. Davi je mesto kazalo zopet običajno sliko. »Tiroler-Anzeiger« zahteva odpoklic italijanskega generalnega konzula Ricciardija, ker je s tem, da je na dan obletnice vojne napovedil Italije Avstriji razobesil zastavo, izrazil prebivalstvo. »Innsbrucker Nachrichten« zahtevajo, naj avstrijske oblasti kot revanšo izobesijo zastavo na dan obletnice kobaridskega poraza.

Berlin, 25. maja. s. Z incidenti v Innsbrucku se obširno bavi jutranje časopisje, ki obsoja na eni strani postopanje dijakov, na drugi strani pa označuje početje italijanske konzulata kot izjavo »Tägliche Rundschau« ne vidi v tem, da je italijanski konzulat razobesil zastavo na dan obletnice vstopa Italije v vojno, samo izjavo, temveč zaničevanje in žalitev južne Tirolske. Najostreje se izraža »Vorwärts«, ki piše pod naslovom »Izzivajoče razobesnje zastave in nes pametna demonstracija«, da je treba dejstvo, da so dijaki

raztrgali zastavo, že zaradi tega obsoditi, ker s tem lahko spravijo samo lastno vladno v neprijeten položaj. Ni pa dovolj ostrih besed, da bi ožigosali čin italijanskega konzula, ki je razen navadne netaktnosti tudi najhladnokrvnejše izzival, kar mora razburiti duhove.

»Germania« piše o protitalijanskih demonstracijah v Innsbrucku: Mi se popolnoma strinjamo z naziranjem avstrijskega časopisja glede ogorčenja nad raznarodovanjem južne Tirolske. Italija je morala videti v naprej, da bo to ogorčenje ravno v Innsbrucku imelo za posledico incidente. Staviti smemo vprašanje, kako je mogla Italija sploh porabiti za slavnost dan, na katerem so se pričeli najstrašnejši umori v zgodovini. Ali hoče s tem fašizem dokazati, da si želi prvega dneva novih spopadov z orožjem, katerih bi Italija, kakor se zdi za dosego svojih zahtev potrebovala.

Rim, 25. maja. g. Časopisje objavlja o incidentih v Innsbrucku izčrpana podrobna poročila in se zaenkrat vzdržuje vsakih komentarjev. Dogodkov listi ne pretrivajo, dasi priznavajo da bi utegnili imeti dalekosežne posledice. Jasno je da čaka italijansko časopisje na stališče merodajnih krogov ter bo šele nato prišlo na dan z lastnimi komentarji.

Razsodba v kolmarskem procesu

Štirje obtoženci obsojeni na eno leto ječe, ostali oproščeni

Kolmar, 25. maja. d. Včeraj je bila izrečena razsodba v razpravi proti kolmarskim avtonomistom. K. popoldanski razpravi se je nabrala velika množica občinstva. Odvetnik Berthon, ki je govoril kot zadnji zagovornik, je podaljšal svoja izjavljanja za dve uri. Opozarjal je na resnost stvari in naglašal, da je treba po možnosti pomiriti duhove. Zaradi tega je potrebno, da sodišče obtožence oprosti. Ne gre misliti, da se hoče Alzacija vrniti k Nemčiji.

Za njim je govoril še enkrat generalni državni pravdnik, ki je naglasil, da so dali denar za avtonomistično gibanje ljudi, ki žele, da bi se Alzacija ločila od Francije in zopet priključila k Nemčiji. Nato so ponovno kratko govorili zagovorniki, ki so se enkrat naglasili veliko važnost odločitve; za njimi so govorili še obtoženci, nakar je bilo stavljenih porotnikom 17 vprašanj. Prvo vprašanje se je glasilo, ali je bilo ugotovljeno, da se je zbralo več oseb na nacionalnih tleh z namenom, da bi uprizorili gibanje, ki naj bi spremenilo režim in naštevalo državljane, da bi z orožjem nastopili drugi proti drugemu. Končno vprašanje pa se je glasilo, ali je bilo ugotovljeno, da se je ta sklep dejansko pokazal v pripravah ali celo izvedbi. Na cesti se je medtem na-

bralo še več ljudi, ki so glasno demonstrirali.

Malo po 19. so se porotniki vrnili v dvorano in izmed 17 vprašanj potrdili 5, med njimi tudi ono, ali je šlo za zaroto. Z ostalimi štirimi pritriljavami so bili štirje obtoženci spoznani krivi. Ker je bilo zadnje vprašanje zanikano, so uporabili sodniki olajševalne okoliščine. Ta krivdorek je izzval v dvorani nepopisen nemir. Nastali sta dve skupini, izmed katerih je prva vzklikala Franciji in prepevala marseljezo, dočim je druga vzklikala Alzaciji. Le malo je manjkalo, da ni prišlo do stvarnih spopadov.

Po kratkem posvetovanju je sodišče obsodilo štiri obtožence na eno leto zapora in prepoved bivanja za pet let v gotovih pokrajinah, kakor tudi na solidarno kritje sodnih stroškov. Razsodba je ponovno razburila poslušalce. Na cesti se je zbralo nekaj tisoč oseb, ki so vzklikale obtožencem in se na poziv celo niso hotele raziti. Predsednik je nato sporočil obtožencem, da imajo tri dni časa za pritožbo na kasacijsko sodišče. Odvetnik Feillet se je dvignil in zaklical, da ne bi hotel, da bi padla ta razsodba Franciji v breme. Nato se je jokaje sesedel.

Otvoritev mednarodnega kongresa nogometne federacije

Mednarodno prvenstvo 1. 1930. — Likvidacija spora med Nemčijo in osrednjimi državami

Amsterdam, 25. maja. g. Danes je bil slovesno odprt kongres Fife, ki se ga je udeležilo 70 delegatov 28 držav. Kongres je obravnaval zelo obširen program. Razveseljivo je dejstvo, da je vladalo v raznih točkah dnevnega reda popolno soglasje med delegati. Sklenjeno je bilo, da se priredi 1. 1930. mednarodno prvenstvo; sklep je bil sprejet s 23 proti 4 glasovom. Proti so glasovali zastopniki Švedske, Norveške in Danske, dočim se je Nemčija glasovanja vzdržala. Izvoljena je bila posebna komisija, ki bo izdelala podrobne določbe velikega tekmovalstva, v katero so bili imenovani gg. Meisl (Avstrija), Delaney (Francija), in Lillemann (Nemčija). Prihodnji kongres se vrši dne 17. in 18. maja 1929 v Madridu. V vodstvo Fife je bil izvoljen urugayski minister dr. Buero.

Spor med Nemčijo in osrednjimi državami, ki bi bil moral zavzeti velik del pogajanj sploh ni prišel v debato. V opoldanskih urah so se sestali delegati Nemčije in zastopniki osrednjih držav na privaten razgovor, ki je imel ta uspeh, da je bila praska resolucija o bojkotnem vprašanju preklicana in da ni prišlo do nikake interpellacije na Fife.

Kongres je dalje potrdil črtanje Walesa iz federacije. Madžari so izdelali za kongres več predlogov, ki se nanašajo na definicijo meddržavnih tekem, na način odigravanja in priljave formalnosti takih tekmovalj. Ker predlogi niso bili pravčasno predloženi, o njih ni bilo mogoče razpravljati. Dalje je bil sprejet predlog Češkoslovaške, ki določa, da je treba vsa vprašanja, ki se nanašajo na amaterstvo, pred razpravo pri Fifi predložiti komisiji za amaterstvo. O vprašanju zapetnega vstopa Anglije v federacijo se danes še ni razpravljalo. Zadeva pride na jutrišnji dnevni red.

Tudi Amerika odpošlje vojaštvo na Kitajsko

Peking, 25. maja. (be.) Tukajšnji ameriški poslanec je sporočil potom ameriškega generalnega konzula v Sanghaju nagankiškemu zunanemu ministru, da bodo Zedinjene države odposlale na Kitajsko vojaštvo in se pridružile v Tientsinu drugim vesilam za obrambo svojih interesov.

Tientsin, 25. maja. s. Semkaj je prispelo 800 japonskih vojakov, s čemer se je celokupno število japonskih čet v Tientsinu povečalo na 4500 mož, ki imajo na razpolago 12 poljskih topov in 9 letal.

Preprečen bombni atentat na Malt

Rim, 25. maja. d. Kakor poroča »Tribuna«, so pripravili na Malti bombni atentat na štanovanje voditelja italijanske nacionalistične opozicije v senatu. Bomba so pravčasno odkrili in tako preprečili nesrečo. »Tribuna« obtožuje sedanjega ministrskega predsednika na Malti, da je pozival k nasilnostim proti voditeljem italijanskih nacionalistov.

Voldemaras v Londonu

London, 24. maja. (10.) Danes je sprejel kralj v daljši avdienci litavskega ministrskega predsednika Voldemarasa.

K volninski aferi v Krakovu

Varšava, 24. maja. s. Sovjetski poslanec je izročil zunanjemu ministru notu, v kateri se označuje trditve poljskih listov, da je zapleten v pred kratkim odkrito volninsko afero v Krakovu uradniški sovjetskega poslanstva v Varšavi, Vinogradov, kot neutemeljeno.

Velikanski požar

Kairo, 24. maja. (10.) V bližini Tanje je požar upepli 500 hiš. V plamenih so našle smrt 4 osebe, 8 pa je bilo težko ranjenih.

Sporazum v tangerskem vprašanju

Pariz, 25. maja. (10.) Nadaljnja posvetovanja strokovnjakov Anglije, Francije, Italije in Španije, ki se bavijo s tangerskim vprašanjem so bila uspešno zaključena. Strokovnjaki so končali proučevanje italijanskih želj glede tangerskega statuta, in so v tem vprašanju dosegli popoln sporazum.

Tudi Japonska odobruje ameriški protivojni pakt

Tokio, 25. maja. s. Vlada je odobrila odgovor na Kellogove predloge glede protivojnega pakta. V splošnem prevladuje mnenje, da odgovor sprejema v načelu ameriški predlog, vendar pa daje pobudo za nekatere spremembe manjšega pomena.

Republikanski ustavni praznik v Nemčiji

Berlin, 25. maja. (be.) Državni svet je sprejel predlog, da se proglasi dan spretetja weimarske ustave za državni praznik. Predlog je bil sprejet s 47 proti 19 glasovom.

Sovjetska pomoč švedskim rudarjem

Berlin, 24. maja. (be.) Ruska rudarska zveza je poslala stavgajočim švedskim rudarjem 16.000 rubljev. Dosedaj so prejeli švedski rudarji iz Rusije 26.000 rubljev.

Povratek »Italia«

Kingsbay, 25. maja. g. »Italia« je danes opoldne gladko pristala v Kingsbayu. Njen povratek so močno ovirali jugovzhodni vetrovi, ki so dosegli hitrost do 60 km na uro. Zrakoplov je zašel v višini 300 do 400 m v gosto meglo in je mestoma popolnoma izgubil orientacijo.

Nepopoljšljivi falzifikatorji

Klerikalna politika brez falzifikatov ne more živeti in neštetokrat smo že morali ožigosati sramotno pisavo klerikalnega glavnega lista, ki se v neprijetnih situacijah brani vedno s tem, da si argumente ali sploh izmišlja ali pa jih potvarja. Včeraj si »Slovenec« prizadeva zagovarjati postopanje SLS v zadevi nettunskih konvencij s tem, da krivdo za njihov podpis valji na SDS. Klerikalno glasilko trdi, da je nettunske konvencije sprejela »Pašić-Pribičević-Zerjavova vlada«, kar je prosto izmišljeno. Res je namreč, da je pogajanja, ki so se končala s podpisom konvencij v Nettunu pričela Korošec-Davidovičeva vlada (v septembru 1924), res je, da so potem 1. 1925 samostojni demokrati v vladi na vso moč skušali ustaviti usodepolni razvoj teh pogajanj in res je, da so nettunske konvencije bile podpisane še le po padcu vlade Narodnega bloka, 20. julija 1925. Ko so bile v juniju 1926. predložene Narodni skupščini tkzv. beograjske konvencije, katerih en del je podpisala Korošec-Davidovičeva vlada (v avgustu 1924), je bil glavni proti govornik posl. Grigsono, ki je v velikem govoru utemeljil zahtevo SDS, da se razprava teh konvencij odloži, dokler ne bodo predložene Narodni skupščini vse pogodbe z Italijo, da bi se moglo enotno presoditi celotni kompleks italijansko-jugoslovenskega problema.

Pod utisom tega govora se vlada potem ni upala zahtevati tudi ratifikacijo nettunskih konvencij. Od takrat so se razmere še znatno spremenile. Uveljavilo se je (tudi v vladnih krogih) prepričanje, da nettunskih konvencij brez revizije sprejeti ne smemo in ne moremo. Prejšnje vlade so trdno stale na tem stvarno in politično osnovanem stališču — dokler ni Vukičević režim tudi tu pokazal svoje hexemonistične barve. Nettunske konvencije so neznosne predvsem za prečanske kraje in menda zato si današnja beograjska gospoda ni mnogo belila glave ali nali se ratificiralo ali ne SLS pa kot najeta dekla hegemonistov mora slepo ubogati...

Da bi prikrila svojo sramoto, falzificiralo nene novine zgodovino ter zvrzvalo krivdo na druge. Klerikalci nimalo niti toliko moralnega poguma, da bi si upali braniti svojo politiko odkrito in pošteno.

Mariborski občinski svet

Maribor, 25. maja. Današnje seje je zaradi bolelosti župana vodil podžupan g. dr. Lipold. Po otvoritvi je sporočil zahvalo mesta Prage za sprejem praške občinske delegacije v Mariboru, nato pa odgovoril na nekatere socialistične interpellacije. Mestna hranilnica sporoča, da je izgotovljen računski zaključek pretečenega leta in prosi za določitev štirilanskega preglednega odbora. V ta odbor so bili izvoljeni: za klub SDS g. Tumpej, za socialistični klub g. Jelen, za Nemce g. Sirak, za SLS g. Hrastelj. Predlog občinskega svetnika dr. Jerovška glede ugoditve prostorov v zavodu Vesna za namestitve meščanske in nabrže tudi trgovske akademije, se odstopi odseku. Isto tako se odsekom odstopijo predlogi socialističnega kluba glede osnovanja komisije za pregled neigiljskih stanovanj, glede kontrole klavne živine in glede razmnžitve seinih zapisnikov za vse odbornike.

Elektrarna Fala je po dolgih pozajanjih pristala na znižanje cen toka za reklame svrhe. Ponust znaša od pol 7. do 10. ure večer 50 %, za dalje pa za 75 %. Obč. sv. Weixl predlaga, naj se ukrene da bodo delni povpustov tudi obrtniki, zlasti mali. obč. svet. Bureš pa, da bi se zaradi dolgotrajne zimske dobe povpusti začeli ne šele ob 19. temveč že ob 16. uri. Nadalje se je razpravljalo o posebnih dokladi na stanovanja, katerih najemina presega zlato pariteto. Predlog je bil soretel z omejitvijo, da so izzeta ona stanovanja, ki so bila preurejena po 1. juliju 1. 1914., in ona, pri katerih je davkarja že sama predpisala odnosno zahtevala prekoparitetno najemino. Za uredbu je glasovalo 24 odbornikov, proti so glasovali Nemci, dva odbornika pa sta se odzdržala glasovanju.

Kot mladinska predstojnika sta bila imenovana učitelj g. Bratuša in Kutin, prvi za tretjo, drugi za četrto okraj.

Po pogojih, ki jih je stavil gradbeni urad, se dovoli Angleško-jugoslovenski petrolejski d. d. postavitve bencinske črpalke ob Aleksandrovi cesti, kavarni Jadran pa zgradi terase.

Vodovod se podaljša do stavbišč za nove delavske hišice, ker se brez vode ne da zidati. To bo stalo 120.000 Din. Za tlakovane ceste od državnega mosta do Tattenbachove ulice je potrebnih 195.000 Din. za popravilo Smetanove ulice ki je v slabem stanju, 120.000 Din. za zvezo Tattenbachove ulice z Milnsko na 127.000 Din. V to svrhu se najame posojilo 600.000 Din. ki bo amortizirano iz fonda za nepredvidene izdatke. Odobri se prodaja raznih parcel. Gl. Matici pa se odobri vrnitev posojila za tre letnih obrokih od 1929 naprej. Stroški za črpalke v parku znašajo 10.000 Din in se bo ta denar vzel iz fonda za nepredvidene izdatke. Odobri se popravilo mestne tehnične na trgu Svobode, kar bo stalo 9.000 Din. Ker oblastni odbor zida stanovanjske hiše blizu starega pokopališča, je potrebna rezulacija Strossmayerjeve ulice. Za letalski dan se dovoli prispevek 5000 Din.

S tem je bila javna seja zaključena.

Harmsworth odletel...

Budimpešta, 25. maja. s. Angleški poslanec Eduard Harmsworth, ki je bival 10 dni v Budimpešti se je danes poslovil od prestolnice. Pred odhodom je sprejel pozdrave nacionalnega odbora ter odšel nato med ovacijami velikega števila prebivalcev na letališče, odkoder je opoldne zapustil Budimpešto.

Posledice potresne katastrofe v Peru

Lima, 25. maja. s. Po zadnjih vesteh, ki so dospеле iz pokrajini, ki jih je prizadel zadnji potres, se doznavja, da je bil kral Jaen v severnem Peru popolnoma razdelan. Niti ena hiša ni ostala cela. Tudi v drugih krajih je bilo mnogo hiš razdejanih.

Tifus v Rusiji

Moskva, 24. maja. (be.) V raznih pokrajinah je izbruhnila nenadoma epidemija tifusa, ki se rapidly širi.

Ljubljana manifestira za zaslužnjene brate

Impozanten protestni shod naših akademikov proti fašističnim barbarstvom

Ljubljana, 25. maja

Nocoj se je vršilo na pobudo akademske podružnice Jugoslovenske Maticе in drugih akademskih društev v nabito polni dvorani »Uniona« veličastno manifestacijsko zborovanje za naše Primorje in naše zaslužnjene brate. Akademiki so se korporativno zbrali ob 18. na Kongresnem trgu pred univerzo in v povorki, ki je vedno bolj narasčala, odšli v Union. Množica si je že na ulici in nato v dvorani dajala z ogorčenimi klici duška svoji obsodbi nad barbarškimi metodami, ki jih uporablja proti našemu ljudstvu fašizem.

Zborovalci so se umirili šele, ko se je pojavil na odru predsednik akademske podružnice JM. Jurist Vekoslav Iskra, ki je otvoril zborovanje. Naglasil je, da imajo Italijani tako v Ljubljani kakor drugod svoje zastopnike, ki vsesplošno povzdigujejo italijansko kulturo. (Klic: Dol s pozivalci.) Dobro se še spominjamo ko so primarširali Italijani v naše sedaj zaslužljene kraje z belimi zastavami, obljublajoč ljudstvu največjo svobodo in vse dobrobe italijanske kulture, ki jo bodo občutile narodne manjšine.

Sedaj na vidimo doli čisto kaj drugega. Zato naj se odslej naprej tudi pri nas uveljavijo čisto drugačne metode za dosego izboljšanja položaja naše narodne manjšine pod Italijani. Z njimi mi pademo ali živimo. (Živelo Primorje!) Govornik je dalje omenjal, kako nam Italijani uničujejo naše kulturno in društveno življenje in kakih metod se poslužujejo pri dosegu svojih ciljev.

Kot drugi govornik je nastopil novinar Karlo Kocijančič, ki je poudaril, da se na našem živem narodnem telesu sistematično umčujejo kulturne in socialne vrednote. Naša oficijelna politika pa z barbarstvom še pakira in sankcionira kruta nasilja. Pravkar stojimo zopet pred sankcioniranjem neke »priateljske« pogodbe z Italijo.

Tretji govornik, akademik J. Likovité, je naglašal, da dvigamo obtožbo proti Italiji v imenu vsega našega naroda. Obtožbo dvigamo pred vso kulturno Evropo in pred samim božjim stolom v veri, da se prej ali slej zrodi večna pravica. Vsi ducati raznih pogodb z Italijo nas ne vežejo, ker so nemoralne.

Akademik Ljuba D. Jurkovič je ori-

sal, kakšnih metod se je poslužila Italija, da si je pridobila jugoslovenski Zader. Zdrav pa, ko se vidi, da italijanski Zader ne more živeti, hoče Italija, da ga živi jugoslovensko zaledje, kar hoče zopet doseči z nettunskimi konvencijami.

V imenu socialistične akademske omladine je Jurist Joško Dolenc naglašal, da se je rešil italijanski kapitalizem, ki je bil že na begu v Svico, samo s fašizmom, ki svoje teroristične metode vedno najprej preizkuša nad zaslužnjimi Slovenci.

Z viharim navdušenjem je bil pozdravljen bolgarski akademik Dimitrov, ki je v bolgarskem jeziku povdarjal, da tudi bolgarska omladina ne bo pozabila naše boli, ki nam jo je prizadejala Italija in da pride čas, ko se najdemo Balkanci solidarni v boju proti italijanski ekspanzivnosti.

V imenu organizacije Orjem je govoril g. Košuta, ki je naglašal, da hoče naše Primorje k Slovanstvu. Italijanska zasedba Primorja je klotofa vsemu Slovanstvu. Zato je tudi naloga vsega Slovanstva, da se naše Primorje ohrani slovansko.

Slednjič je spregovoril še akademik Karadžole, ki je povdarjal, da so Italijani huši od Turkov, kajti celo Turki niso jemali jezika našemu narodu, kakor to počenjajo Italijani.

Govori vseh govornikov so bili sprejeti in spremljani ves čas z burnim odobravanjem in živahnimi vzkliki proti fašističnemu terorju.

Po zaključku zborovanja je prišlo na ulici pred Unionom do novih demonstracij proti Italiji in obenem manifestacij za zvezne brate. Demonstranti so se sklenili v impozantno povorko. Ki je odkorakala proti Marjetinemu trgu. Sredi vzklikajoče množice se je nenadoma pojavila mala italijanska zastava, ki so jo hoteli nekatere mladeniči zažgati. V tem pa je vdrle med demonstrante policija in neki stražnik je pograbil zastavo in jo zaplenil. Tu di dohod na Erjavčev cesti, kjer se sedaj nahaja italijanski konzulat, je policija zaprla z močnim kordonom. Demonstracije so se še nekaj časa ponavljale na Kongresnem trgu in po Šelenburgovi ulici, nato pa so se demonstranti razšli. Tekom večera je policija aretirala tri omladince, ki pa so bili po zaslišanju zopet izpuščeni.

Klerikalci in državno uradništvo

(Dopis iz uradniških krogov.)

Vestno upravno uradništvo je najmočnejša ovira, da strankarski korupcionisti kljub najslabšemu prizadevanju ne dosežejo tistih uspehov, ki so se jih nadejali, ko so vstopili v vladno z namenom, da podreje v službi svoji stranki, vso javno in državno upravo. Naši klerikalci pa hočejo popolnoma prezreti dejstvo, da je vsakokratna vlada odvisna od politične konstelacije v skupščini, uprava pa mora biti zaradi potrebne kontinuitete poslovanja stalna in nanjo ne smejo odločilno vplivati razne demisije in druge parlamentarne perturbacije.

Naši klerikalci bi hoteli kot slučajna vladna stranka doseči čez noč, da vse uradnišne obrne plašč po vetru ter zavzve vse svoje nazore o napredku, vse svoje politično prepričanje ter se slepo udinja novemu gospodarju. Uradništvo pa na srečo ni ona nerazsodna masa, ki jo klerikalci kot poslušno testjo gnetejo po mili volji ter jo enkrat navdušijo za cesarja, drugič za Jugoslavijo, potem za Samoslovenstvo in nato za velesrčni radikalljo. Uradništvo je najbolj izobražen sloj ljudstva, zato se pri njem ne doseže hipnih političnih izprememb. Zalostno bi bilo, ako bi se inteligentni sloj, koljega svetovni nazor in politična ideologija je ustajala in ravno zaradi izobrazbe usmerjena v stanovitven pravce, dala hipoma preusmeriti v diametralno nasprotno ideološko pojmovanje.

SLS je kot vladna stranka naletela na trd oreh, zato nje glasilo poskuša včasih kar z brutalnimi grožnjami, včasih s širinskimi vabilii, včasih pa z obolimi primativni gros neklerikalnega uradništva k sebi. Klerikalcem se zdi neznosno, da je objektivno in pošteno uradništvo uspešno in neprijetna kontrola delovanja režima in da se ravno najgorostasnejše nameravane kršitve zakonov ter največje zlorabe vladne oblasti v strankarske svrhe razbijejo ne nepopustljivi službeni korektnosti uradništva.

Klerikalci se kar ne morejo vživeti v dejstvo, da državno uradništvo ni uradništvo bivšega delavskega odbora, ki ni smelo nikoli kontrolirati ali ovirati nezakonitih početje mogotcev. Izumili so zato lepo formulo, da bi z njim dokazali, kako neobhodno potrebno je, da vse slovensko uradništvo priše na klerikalni prapor in zamenja svoj položaj za položaj strankarskih hlapcev. Pri tem istovetijo svojo stranko z ljudstvom ter pravijo: Kdor dela proti SLS, dela proti ljudstvu in SLS si ne bo pustila streljati v hrbet.

Glasilo SLS že nekaj časa sem napada in preti vsem državnim nameščencem, ki nočejo trobiti v klerikalni rog, potem pa drzno in z debelimi črkami pišejo o »pomirljivosti krogov SLS« in o uradnikih. »ki še vedno nočejo razumevati klerikalnega konfliktanega stališča«, ki državnemu nameščencu niti več ne dopušta, da bi se javno priznal kot Sokol, torej kot član društva, ki stoji pod neposredno kraljevo zaščito!

Slovensko uradništvo se dobro zaveda, da službi državi vestno in pošteno, zato mu ni treba iskati zaščite pri klerikalcih, ki tolečejo po uradništvu, da bi ga prestrašili in zvaljili v svoj tabor. Kolikor se jih je udalo grožnjam, bodo pri prvi izpremembi političnega položaja zopet prisiljeni. Odstotek tega elementa, ki fluktuira, je minimalen. Niti črnilo se »Slovenec« ne bo izplačalo.

Državni nameščenci smo seveda razumeli in tudi pravilno ocenili »prizadevanje« klerikalcev, zanesti v naše vrste strah pred močjo in se napitjujoč SLS. Tode gospodje

klerikalci bodite uverjeni, da se je to temeljito ponesrečilo. Včerašnji članek »Slovenec« je samo priznanje popolnega neuspeha.

Izseljevnaje — nepotrebno zlo

Nazori ministra za socialno politiko.

Minister za socialno politiko Ceda Radović, ki se je zadnje dni mudil v Zagrebu, je po končani inspekciji konferiral z vsemi šefi zagrebških socialno - političnih institucij in je ob tej priliki glede na izseljeniško vprašanje izjavil naslednje:

— Opazil sem, da naša emigracija raste. Samo v preteklem letu je poskočila na 22000 a takisto se je letos v prvem četrtletju izselilo 400 naših ljudi več nego v istem času lani (5390). Radi splošne krize v mnogih deželah emigracije se dogaja, da gotovo številu naših izseljencev ne more najti v prekomorskih državah primernega zasluzka in da zahtevajo od naših konzulatov, da jih repatriirajo. Da naredim temu konec, se nisem poslužil nobenega policijskega sredstva, temveč sem odredil, da se potni listi izstavijo samo onim, ki imajo vnaprej zagotovljeno zaposlenje.

— Mnogo se nadejam doseči za naše izseljence po činitelji, ki hočejo omogočiti, da se prično melioracijska dela v državi z grajenjem železnice in cest. Naša se bodo sredstva notranje kolonizacije, povzdigniti se mora tudi naša domača industrija itd. In tako bodo našli naši ljudje zasluzek doma. Vse to bo pokazalo, da ni izseljevanje pri nas nobeno potrebno, temveč nepotrebno zlo.

— Mimo tega se moramo pobrigati za one, ki so se že izselili, da se nam ne izgube in da se v tujini ne asimilirajo. Na nobenega našega človeka ne smemo pozabiti. Treba je v prvi vrsti, da se organizira čim več naših konzulatov v prekomorskih državah. Posebno smatram za umestno, da se namesti v Pittsburghu, ki je poleg Beograda in Zagreba mesto, v katerem živi največ naših ljudi in je naš center v Ameriki, v katerem pa še ni našega konzulata, vsaj specialni izseljeniški delegat. Treba je, da se iz izseljeniškega fonda pomaga našim društvom v Ameriki, da se tam podpirajo naše šole, cerkve in druge kulturne institucije, kakor tudi da se forsira čim živahniji kontakt naših tamošnjih izseljencev z očetjavo.

S tem v zvezi hočem takoj ukiniti tako zvano »spovratniško glavarino«, ker ne gre, da bi izseljenec plačal takso, ko se vrata v svojo domovino.

Minister za socialno politiko je torej velik optimist. Obeta notranjo kolonizacijo, vsestransko zaposlitev pri državnih gradnjah, nove konzulate, subvencije društvom izseljencev! Kajpak, vse na račun novega vnosa posojila, ki ga še nimamo! A dotlej bo še dalje pel boben po naših vaseh in bodo obupanci še nadalje postopali pred izseljeniškim agenturami. Emigracija bo rastla naprej, emigracija iz lastnih domov, zares nepotrebno zlo po krivdi današnjih krmljarjev državne uprave.

ŽRTVE ATENTATA V BUENOS AIRESU

— Buenos Aires, 25. maja. Pri atentatu na italijanski konzulat je bilo ubitih 22 oseb, 50 pa jih je ranjenih. Uradno je bilo javljeno samo 10 mrtvih in 30 ranjenih. Atentat je bil uspešen proti italijanskemu poslaniku, ki je v zadnjem času dobil mnogo grozilnih pisem. Aretirani je bil italijanski komunist Nino Sacco, pri katerem so našli v stanovanju dokumente iz italijanskega konzulata.

Naši kraji in ljudje

Bira v Poljanski dolini

Župnik je najbogatejši posestnik, a kmetje morajo dati še bira.

Poljane, 23. maja. Kar se je zgodilo radi bira v logaškem okraju, v župniji Hotederšici, kakor smo zadnjič brali v »Jutru«, to se obeta tudi nekaterim kmetom v naši poljanski župniji, ki so po vojni prenehali z dajanjem bira tukajšnjem župniku.

Ze lanske leto je prišlo do velikega razburjenja v Gorenji vasi, kjer je bila že več kmetom zarubljena živina zaradi zaostale bira na senu tratarskemu župniku.

Zdaj čaka nekaj takega več kmetov v poljanski župniji. Posamezniki, sicer redki, so jeli opuščati bira že pred vojno. Tudi že v starih, davnih časih, je prišlo med tem in onim kmetom in župnikom zaradi bira do navzkrižja in preprirov. Vse to je neprijetno in mučno občutil že prejšnji, zdaj že pokojni poljanski župnik. Zato je smatral za najbolje, da se težko kmečko breme odkupi. Izjavljal je, da uvideva, da je treba kmetu priti nasproti in da zato ne bo stavil pretrajnih zahtev. Stvar bi se bila najbrž ugodno in zadovoljno rešila, da tega ni preprečila vojna. Med tem so trajali spori zaradi bira naprej. Na pritožbe župnika je sledila seveda protipritožba. In zadnji čas je pa prišla odločitev od velikega župana v prilog župniku s pozivom, da »upornik kmetje v 14 dneh poravnajo zaostalo bira, bodisi v naravi, v žitu ali v denarju. Ta odločitev velikega župana je izzvala veliko ogorčenje. Težko prizadeti kmetje pravijo, da so odločeni svojo pravično stvar gnati do skrajnosti, ki marsikomu ne bo ljuba in prijetna.

Kmetje v poljanski župniji občutijo bira kot posebno krivično breme, saj vidijo, v kakem izobilju živi in gospoduje njihov župnik. Poljanski župnik poseduje enega največjih in najlepših gruntov v dolini, na katerem se redi do 20 glav živine in na katerem bi lahko ugodno živele tri, štiri kmečke družine. Posedstvo je tako veliko, da župnik precejšen del zemlje oddaja še v najem za lepe denarje. Razumljivo je torej, da uvidnim in razumnim kmetom ne gre v glavo, da bi morali od svojih pridelkov dajati največjemu posestniku v dolini, ki ima zemlje preveč. Tudi je krivično, da mora bira oddajati le kmet, ki je vpisan v gruntnih bukvah kot gruntar. Vsi drugi stanovi, naj so še v tako dobrih položajih z obilnimi dohodki, so tega bremena oproščeni. Le kmet naj bo še vezan na ono, kar spominja na srednjeveške čase graščinske podložnosti, desetine in tlake.

Tlaka, desetina je odpravljena. Skrajni čas je pa tudi, da se pomete še z zadnjimi ostanki tlačanstva prejšnjih stoletij. Kar se je s silo naložilo, naj se kot krivično odpravi. Da bi duhovščina ali klerikalna stranka na to »silila, tega ni pričakovati. Narobe! Ona se bo temu upirala z vso silo. Bira gre klerikalcem nad vero! Zato pa se obračamo na zastopnike naše KDK, da ne odnehajo od te zahteve. Na njih odločnost stavimo vse nade, da se bira povsod odpravi in kmet osvobodí enega najhujših davkov.

Zopet nov dokaz, kako umestno bi bila storila Narodna skupščina, če bi nedavno sprejela umestni predlog nar. posl. dr. Kramerja.

Iz Zagreba izgnan komunistični agitator na begu

V sredo so aretirali orožniki med postajo Laze in Kresnice sumljivega moškega, ki je z odprtim nožem v roki napadel službočega progovnega obhodnika g. Antona Rusa iz Jevnice. Preiskava je ugotovila, da je aretirani begun 26letni Avman Vekoslav, bivši mesarski pomočnik v Zagrebu in nad vse goreč pridigar komunizma, in ga je zaradi tega po 14dnevem zaporu zagrebska policija izgnala v Cerklje na Gorenjskem.

Da je prišel pobegli ptiček orožnikom v roke, se je primerilo tako-le: Progovni obhodnik g. Rus je šel po svoji službeni poti ob progi. V bližini čuvajnice št. 611 — med Lazami in Kresnicami — je srečal 2 moška, ki sta koračila po progi. G. Rus je opozoril oba tulca, da je hoja po tiru prepovedana. Opozorjena sta začela nato hrvatsko nad njim preklinjati in se pridrušati. Nato je izlekkel Avman nož, ga odprl ter stekel za službočim organom. Le-ta je uvidel opasnost položaja; ker pa ni imel pri sebi nikakega orožja, s palico pa se tudi ne bi otresel dveh nasprotnikov, je zbežal nazaj v čuvajnico št. 611, odkoder je o dogodku obvestil službočega uradnika na kresniški postaji.

Kresniški postaji so tudi javili, da sta se oba moža med tem skrila v zasedo in čakata. Prav tedaj pa je prišla v Kresnice orožniška patrulja, katero so obvestili o obeh hudih postopkih na progi. Patrulja je odšla proti označeni čuvajnici, kjer so res opazili v grmovju osumljeno dvojico. Ene mu se je posrečilo, da je zbežal v gozd, drugega pa so prijeli. Povedal je, da se piše Vekoslav Avman. Pri aretaciji in na kresniškem kolodvoru se je Avman zelo surovo obnašal. Trdil je, da mu ni prav nič mar za svoje življenje, v skrajnem primeru je pripravljen celo, da si konča življenje s strupom ali pa s steklovino.

V izbruhu leze je nadaljeval, da ga je nedavno aretirala zagrebska policija pri nekem skrivnem sestanku komunistov. Trdi, da je ob tej priliki pometal 6 policajev. Avman je mesar in je videti res prav močan. Svojege pajdaša, ki je ušel v gozd, noče izdati. Pravi, da ga niti sam ne pozna ter se mu je med potjo slučajno pridružil.

Ob aretaciji je Avman tudi priznal, kako je zašel na železniško progo pri Jevnici. Po kratkem zaporu ga je zagrebska policija kot vnetega komunističnega agitatorja izgnala iz svojega področja. Dva detektiva sta imela nalogo, da oddasta Avmana njegovi domači občini. Na ljub. kolodvoru pa se je Avmanu posrečilo, da se je svojim varuhom izmuznil. Neopažen je skučil v zidano moški vlak, na Lazah pa je izstopil, ter je hotel šele z nočnim vlakom nadaljevati svojo pot nazaj proti Zagrebu. Na nesrečo pa je imel med potjo incident s progovnim obhodnikom, kar ga je privedlo zopet policiji v roke. Avman dela utis inteligentnega mladeniča in je tudi povsem korektno in prav lično obložen. Pobeglega Avmanovega sopotnika zasledujejo orožniki. Mož, ki mora biti prav sumljiv tip, se zna spretno skrivati.

Izsledena vlomilska tolpa v radenski okolici

Kmeško prebivalstvo v okolici Slatine - Radenci se še do sedaj ni popolnoma iznebilo strahu, ki ga je povzročala letošnja pomlad neznana vlomilska tolpa, ki se je pojavila zdaj tu zdaj tam in kradla vse vprek, kar ji je prišlo pod roke. Vlomilci so bili najpogostejši v Slatini sami, dalje v Hrastju, Murščaku, Kapeli, Rožickem vrhu, Očeslavskem vrhu in Radenskem vrhu. Orožništvo je drzne vlomilce, o katerih pa ni nikdo znal, kdo bi to bili, vedno pazno zasledovalo, toda zasledovanje je bilo dolgo popolnoma brezuspešno.

Vlomilci so nemoteno gospodarili dalje in se pojavljali nocoj v tej, jutri zopet v drugi vasi. Vdirali so v hrame, najraje pa so obiskovali kletje, iz katerih so znosili vse, kar jim je bilo po godu. Zanimali so se za živila, pijačo, zanemarjali pa tudi niso prilike, da so se polastili gotovine in nagrabili razne oblike.

Sled za tatovi je ostajala vedno v opisanem okolišu. Najpogostejši so bili vlomilci v marcu, ponehali pa niso tudi pozneje, akoravno so postali zadnje tedne bolj redki. Tatove je pričelo očividno skrbeti in so se jeli bati za svojo prostost. Ljudstvo je bilo zaradi početja lopovov čedalje bolj razburjeno, zato so pričeli z oprezovanjem za zločinci tudi posamezni kmetje, da tako olajšajo delo orožnikom.

Naposled so nekateri zaznali za skrivno shajanje domačih fantov, ki so ponoči odhajali iz vasi in se vračali posamič šele zjutraj na svoje domove. Ker tega ni bilo pripisovati le raznim običajnim podeželskim ljubavnim avanturam in vasovanjem, so posvetili orožniki iz Slatine-Radencev, tem fantom še več pažnje.

In te dni je njihovo prazidevanje res rodilo pozitivne uspehe. Dognali so, da so tvorili drzno vlomilsko tolpo domačini, sami mladi fantje: 27letni Matija Kokoli iz Radenskega vrha, 18letni Ludvik Klemenčič iz Puričnjaka, dalje še dva fanta iz okolice in Miha Horvat iz Murščaka. Čim so orožniki imeli za svoj sum v rokah dovolj dokazov, so fante aretirali in jih spravili v zapore mariborskega sodišča. Ušel jim je le eden, in sicer — na drugi svet. Bil je to vodja vlomilcev Miha Horvat, ki je bil ubit aprila meseca pri nekem fantovskem pretepu. Orožnikom se je posrečilo zapleniti tudi skoro vso zalogo nakradenega blaga, ki so ga skrivali vlomilci po raznih skednjih.

Vlomilci in tatvine okrog Kranja

Aretacija vodje vlomilske tolpe.

Kranj, 25. maja.

Zadnje mesece ni zabeležila kronika v kranjski okolici nobene večje kriminalne posebnosti, tako da je izgledalo, da je naša okolica najbolj očiščena raznih, zlasti tudi lastnini nevarnih elementov. V zadnjih dneh pa je postalo tudi v tem pogledu bolj živahno.

V noči na 21. t. m. je bil izvršen v Voklem v trgovini Josipa Beliharja večji vlov. Vlomilci so imeli dokaj sreče pri opravljanju svojega posla in so nemoteno odnesli novo moško kolo ter večjo množico špećirjskega in manufakturnega blaga v skupni vrednosti nad 6000 Din. Sled za vlomilce je vodila skozi gozd Terovo proti Repni. Osumili so nekega Alojzija Škodlarja, brezposelnega in poznanege vlomilca, rodom iz Dornice, pristojnega v Smledniku. Pri svojih 33. letih ima mož burno preteklost za seboj, v dil je svojčas vlomilsko tolpo v ljubljanski okolici ter je že več let presedel v ječi in prisilni delavnici.

Škodlar se je omenjenega večera mudil v trgovini Beliharja in se je izdajal za delavca iz Tržica. Razven Škodlarja je bila vlomila osumljena njegova komaj 16 - letna sestra ter več tovarišev. Zasledovanje je bilo zelo oteženo, ker osumilci nimajo stalnega bivališča. Včeraj pa se je mudil Škodlar s sestro zopet v Voklem, kjer je razpečeval razno blago, ki pa je izviralo iz neke trgovine v Kamniku, v katero je bil pred kratkim izvršen vlov. Ljudje so avizirali orožnike iz Senčurja, ki so kmalu ujeli Škodlarja in sestro ter oba prignali zvečer v zapore kranjskega sodišča.

leta. Opera ima v nedeljo popoldne predstavo »Grofica Marica«. V ponedeljek je v drami zvečer »Stilmondski župan, v operi popoldne opera »Mignon«, zvečer pa premijera operete »Knežinja čaršaka«.

Obiskovalcem letalskega dne v Mariboru, par posebno zanimivo, priporočamo, da si zvečer ogledajo v gledališču najuspešnejšo vseh komedij »Dobrega vojaka Švelka«. Predstava se konča že pred pol 11. Opozorjamo, da je to nepreklicno zadnja predstava »Švelka«, za katero veljajo znižane cene.

»Othello« na mariborskem odru. V začetku prihodnjega tedna vprižori mariborska drama v blestečem župančičevem prevodu in v režiji g. J. Kovića pretresljivo Shakespearovo žalostno v petih dejanjih »Othello«. To je eno najmočnejših in najučinkovitejših oderskih del nesmrtnega angleškega dramatika, ki je še danes po tolikih stoletjih ljubljene gledališke publike, in ki je še danes največji, najtemnejši in najgloblji poznavalec človeških duš. Vse, kakor že sedaj opozorjamo na to zanimivo premijero, ki bo nedvomno pomemben gledališki dogodek v letošnji sezoni. V naslednji vlogi bo nastopil g. Grom. Dalje bodo poleg vsega članstva, ki je zaposleno v »Othello«, nastopili v glavnih, odnosno večjih vlogah: gđc. Kraljeva (Desdemona), gđc. Kovačičeva (Emilia) in g. Zeleznik (Jago), Skrbinec (Cassio), Stanković (Rodigo), Daneš (Beneški dož), Barabantio (Pavel Kovič) itd. Režiser g. J. Kovič je obširno delo (po župančičevem prevodu 158

Pred par dnevi smo poročali o tatvini zlatega razpela, vrednega nad 3000 Din, iz kapelice pri župni cerkvi v Stražišču poleg Kranja. Sedaj je vrnila razpelo neka posestnica iz Zabrnice, ki ga je kupila od neznanega moškega za bagatelno ceno 50 Din, dasi je vredno nad 3000 Din. Po opisu prodajalca se je moglo ugotoviti, da je razpelo prodal kmetici 60 - letni poznani cerkveni tat Frakelj iz Ovših pri Podnartu. Njega sumijo tudi, da je izvršil pred kratkim vlov v Drulovki pri krojaču Janezu Udirju, kateremu je odnesel blaga za tri moške obleke in še druge stvari. Udir trpi občutno škodo, Frakelj pa se še skriva pred roko pravice.

Po družinskem prepiru v smrt

Najdba trupla pri Fužinah.

Ljubljana, 25. maja.

V noči od 3. na 4. t. m. je odšel iz svojega stanovanja na Tržaški cesti znani ljubljanski postrešek France Pestotnik. Mož je bil precej razdražljiv narave. Posebno, kadar je malo globlje pogledal v kupico, je dozna povzročil družinsko prerekanje. Tako tudi ugodnega večera. Pestotnik je prišel precej pozno domov in se po krajšem prerekanju odstranil zopet iz stanovanja ter izginil v noč. Odtlej za njim ni bilo več sledu in se je upravičeno domnevalo, da je mož storil samomor.

Ta domneva je zdaj popolnoma potrjena. Danes zjutraj nekaj pred 8. uro so delavci na jezu pri Fužinah ugledali neznano moško truplo, ki ga je naplavila voda. Truplo je bilo že v razpadajočem stanju. O najdbi je bila takoj obveščena orožniška postaja v Vevčah. Komandir stanice g. narednik Sušnik je na licu mesta uvedel preiskavo in ugotovil, da je utopljenec pogrešani France Pestotnik, rojen l. 1875. Ker na truplu ni bilo nikakih znakov nasilnosti in je torej očitno, da je France Pestotnik sam šel v smrt v Ljubljano, je narednik Sušnik odredil prevoz trupla v mrtvašnico pri D. M. v Polje, kjer se bo jutri ob 4. popoldne vršil pogreb.

Polovične vožnje na izletniških vlakih

Od 27. maja do 30. septembra 1928. je dovoljen 50% popust normalnih voznih cen v vseh relacijah v II. in III. razredu na progi Ljubljana gl. kol. — Bistrica — Boh. jezero v nedeljskem izletniškem vlaku št. 920, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 5 uri 28 min. in prihaja v Bistrico — Boh. jezero ob 8 uri 57 minut in pri vlaku št. 919, ki odhaja iz Bistrice — Boh. jezero ob 19. uri 4 min. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 22. uri 20 minut; nadalje na progi Ljubljana gl. kol. — Kamnik pri nedeljskem izletniškem vlaku št. 8493, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 5. uri 37 min. in prihaja v Kamnik ob 7. uri ter pri vlaku št. 8493, ki odhaja iz Kamnika ob 20. uri 07 min. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 21. uri 20 minut.

Ta popust uživajo samo oni potniki, ki porabijo navedene vlake pri napotu in povratku ter so v posesti posebnih izletniških povratnih kart, ki se glasijo na omenjene vlake.

Elektrifikacija občine Dovje

Dovje, 25. maja.

Končno se je rešil problem napeljevanja elektrike v naši občini. Elektra na v Zirovnici podaljša daljnovod iz Hrušice do Dovjeja in Mojstrane. Kljub denarni krizi se tukajšnje prebivalstvo ni uplašilo denarnih trtev, ker uvideva pomen te važne naprave. Največ zaslug za to pridobitev gre pač tukajšnjemu šolskemu upravitelju g. J. Seralniku, ki je odstranil vse zapreke in vso stvar brezhibno izpeljal.

Zirovnica, ki se je obvezala, da dovrši napeljavno koncem maja t. l., je že pred dve mesecema poslala na Dovje svoje štiri monterje v svrhu notranje instalacije, ki je delno tudi že gotova. A za krajevno omrežje, kakor tudi za podaljšanje daljnovoda se ni zapolnilo še nikako dolo. Kdaj se bo to pričelo graditi, zavisí pač od ravnanja elektrarne, ki dobro ve, da je potrebna električna razsvetljava v najkrajšem času. Ker smo tik pred letošnjo sezono in pričakujemo velik poset letoviščarjev. Apeliramo na merodajne faktorje, kakor tudi na oblastni odbor, da posveti tej stvari več pažnje in pospeši skorajšnji izgotovitev, napeljave.

tiskanih strani) dramaturgično in scensko tako priredil, da bo konec te grandiozne žalostre še pred enajsto uro.

Zagrebska »Mladost« v Ljubljani. V četrti 31 t. m. koncertira v Filharmonični dvorani zagrebski akademski pevski zbor »Mladost« pod vodstvom komponista Jakova Gotovca. Pevski zbor »Mladost« deluje že od leta 1900 dalje v kulturnem in nacionalnem pravcu. V kulturni smeri skrbi za umetniško literaturo, v nacionalni pa nosi umetno zborovsko pesem med širše plasti naroda ter prireja v to svrhu turnee po domovini in izven njenih mej. Od svojege postanka dalje je priredil zbor »Mladosti« nad 400 koncertov po vseh po krajinah naše države. Bil je pa tudi že v Češki in Poljski. Trenutno je v Nemčiji. Ker je to eden najboljših moških zborov, zasluži vse naše zanimanje.

Tri domače aktovke na zagreškem odru. V zagreškem gledališču so igrali te dni tri domače oderske dela: enodejanski dr. E. Katiča: »Izvan ograde« in »Vlastela u progoststvu« in Mirka Dečaka izro v enem dejanju »Konflanski huzari«.

Deco, ki budi v šolo, najzanesljiveje obvarujejo od prehlajenja, nahoda in influence okusne

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDERA

Zemlja se je tresla

od smeha in krohota

pri včerašnji kolosalno

uspeši premijeri

najnovejšega in najboljšega

Pat in Patachon-velefilma

Dva vesela vagabunda

Pat in Patachon kot profesorja umetnosti in sporta nastopata prvič v Ljubljani!

Popolnoma novo! Smeh! Krohot!

Danes ob 4., 7., 8. in 10.

Tel. 2730 KINO »DVOR«

„Naše gledališče v razsulu“

(Nekaj odgovora »Slovincu«)

V dopisu izven uredništva je priobčil »Slovenec« 4 t. m. pod zgornjim naslovom članek, v katerem je navedel nekatere podatke o stanju osebja, posebno pa povdarjal visoke plače nekaterih članov uprave. K navedenim podatkom naj služijo sledeče pripombe:

1) Podatki, ki jih je imel dopisnik na razpolago, so netočni in ne odgovarjajo dejanskemu stanju.

2) Število osebja je znašalo 1. aprila l. 1928 skupno z upravo, zvaničniki, tehničnim osebjem in umetniškim osebjem 192 članov, po budžetu pa je predvidenih 208. Prihranek na plačah se uporabi za ojačenje pozicije »Honorarji in doklade umetniškega osebja«.

3) Upravnik Kregar ne dobiva nikake umetniške doklade, kakor je to trdil dopisnik; njegovi prijemski so sledeči:

a) prevedbena plača z dokladami 2.525 Din

b) doklada po pravilniku 1.200 Din

c) doklada za nedeljsko in večer. službo (čezurno) dovoljeno z

aktom ministrstva prosvete 1.500 Din

Skupaj 5.225 Din

Iz tega je razvidno, da znašajo njegove doklade letno 32.400 Din ne pa 52.200 Din, kakor je trdil dopisnik »Slovenca«.

4) Dohodki vasilarija so res letno 54 tisoč dinarjev, a dopisnik ne pove, da je v tej vsoti zaračunana odškodnina za vse izposojene baroke itd., ki se rabijo celo leto v obeh gledališčih.

5) Nadzornik zgradbe in ekonom. po poklicu učitelj, dobiva, kakor navaja dopisnik, 22.000 Din letne umetniške doklade. Dejansko stanje pa je sledeče:

a) prevedbena plača z dokladami 2.910 Din

b) doklada po pravilniku 500 Din

c) doklada za službo pri večernih predstavah pri operi 500 Din

d) za izvrševanje tajniških poslov 850 Din

Skupaj 4.760 Din

S tem so provizorno prihranjeni izdatki za tajnika, ki bi bili pa gotovo višji.

6) Izvršujoči umetnik (tu misli dopisnik najbrže direktorja opere) prejema po navedbah dopisnika 25.800 Din redne letne plače in 33.600 Din letne umetniške doklade, dalje tantieme, njegova soproga pa 40 tisoč dinarjev letne plače in nastopi komaj vsake kvatre. Dejansko stanje pa je sledeče:

a) prevedbena plača 2.150 Din

b) doklada po pravilniku 1.000 Din

c) dokl. za nedeljsko in večerno službo, dirigiranje in režiranje 1.800 Din

Skupaj 4.950 Din

Vse doklade g. direktorja znašajo torej 23.600 Din in ne 33.600 Din.

7) Gospa Poličeva ima 3.300 Din plače kot operna pevka in 1.000 Din mesečno za operetne nastope. O kakih tantiemah pri g. direktorju in njegovi soprogi ni govora.

Povsem depolarirana pa je opazka, da nastopa vsake kvatre: kdor obiskuje gledališče, se je o njeni veliki zaposlenosti že nestetokrat prepričal.

9) Za potovanje na Dunaj, Prago, Draždane, Berlin, Magdeburg, Monakovo in Solnograd je prejel upravnik 9.897 Din potnih stroškov in ne, kakor je dopisnik poročal, celih 17.000 Din. Potoval je v svrhu študija modernih električnih oderskih naprav in si je tozadevno v vseh navedenih mestih ogledal odnotne naprave. Potne stroške si je zaračunal na podlagi predpisov, ki so veljavni za potovanja uradnikov v inozemstvo.

Doklade za nadurno delo in za vršenje nočne službe pri predstavah v drami in v operi so se priznale v sporazumu z ministrstvom prosvete, kolikor jih ne določa pravilnik, sklenjen na seji ministrskega sveta. Pripomniti je le, da so doklade istih funkcionarjev v Zagrebu in Beogradu je malo višje.

Ljubljana, 24. maja 1928.

Ing. R. Kregar.

Dopisi

KRSKO. Poročilo glede vroma v krško hranilnico popravljenim v toklo, da so svedroci sicer vlomili v hranilnične toklore, a svedroci niso mogli odpreti in radi tega niso mogli nič denarja odnesti.

KAMNIK. Ob priliki proslave »Materinskega dne« je obdarovalo Kolo jugoslovenskih sester v Kamniku 37 starih, delavskih revežev. V gotovini so prejeli iz družbene blaginje 984 Din ter od velikodušne, neimenovane dobrotnice prispevek v naravnih vrstah v skupni vrednosti za 150 Din. Prodaja odkupnih znakov z rdečimi ali modrimi pentamicami z napisom »Materinski dan« 13. V. je donesla 341.45 Din. Popoldanska prireditve s sodelovanjem šolske mladine je lepo uspešno ter prinesla 349 Din prostovoljnega prispevka. Vzpored je bil zelo pester. Materam je govorila sestra Rupnikova, za njo so se vrstili dečki in deklice z deklaracijami. Srčkan je bil nastop »periči« s petjem. Miko je donela pesem deklic v zboru. Nad vse ljubka je bila mila mamica, govoreča svojemu sinčku v vozičku. Kakor vse je bila tudi igrica »Materin god« dnevu primerna. Maji, dobroščarji Janežek se je s svojim voščilom in darilcem kaj dobro postavil napram svoji zbadljivi sestrici. Krasna je bila zaključna živa slika z deklaracijami: mlada mati v narodni noži, z detetom v naročju, obdana z angelci, k godoje uspavanko.

Danes! Velika premijera bučnega smeha! Danes!

SMEH

SMEH

Priljubljena, nerazdružljiva in nedosegljiva komika

PAT in PATACHON

v izvrstnem velefilmu smeha in zabave

Krali Pelikanije

Pat in Patachon kot gledališki lasuljar, brivec, šepetalec, ljubimec, diplomat, minister, kralj itd.

Vse binkošne praznike boste veseli in od srca se boste nasmejali pri tem sporedu!

Danes otvoritev naše letne sezije ob globoko znižanih letnih cenah

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri.

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 20.

Sobota, 26. maja ob 16. uri pop. Cyrano de Bergerac. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 27. maja ob 15. Snežulčica. Otroška predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 28. maja ob 20. Stilmondski župan. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ljubljanska opera

Sobota, 26. maja. Manon. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Nedelja, 27. maja ob 15. Grofica Marica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 28. maja ob 15.: Mignon. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven ob pol 20. Knežinja čaršaka. opereta. Premijerski abonma.

Mariborsko gledališče

Sobota, 26. maja ob 20. »Lepa pustolovščina«. B. kuponi. Znižane cene.

Ob 2. uri popoldne

zaključimo sprejemanje oglasov
za jutrišnje številko „Jutra“

Oglasni oddelček „Jutra“, Prešernova ulica šte. 4, telef. 2492.

Domače vesti

* **Kralj je posetil razstavo v Skopju.** V prisotnosti kralja Aleksandra je bila predvčeršnjim v Skopju slovesno odprta velika tekstilna in gospodarska razstava. Kralj je pregledal razstavo ter čestitil pri-

* **Sprejemanje novih uslužbencev v železniško službo.** S členom 347. finančnega zakona za leto 1928/1929. se odreja, da se ustavi sprejemanje novih uradnikov in uslužbencev ter da se izjemoma v primeru nujne in neodločljive potrebe smejo sprejemati novi uslužbenci samo po pismenem odloku ministrskega sveta. Glede na to, da bi v železniški službi čakanje na tak odlok moglo povzročiti veliko škodo, ker se na izpraznena mesta moralo postaviti novi uslužbenci, je prometni minister zaprosil ministrski svet za pooblaščenje, da na izpraznena mesta lahko imenuje nove neukazne uslužbence v mejah kredita, a samo na ona mesta, ki so ostala izpraznjena zaradi upokojitve, smrti, odpusta iz službe ali zaradi ostavke, ne sme pa se prekoračiti številčno stanje osebja, kakršno je bilo dne 1. aprila 1928. Ministrski svet je odobril predlog prometnega ministra.

* **Ekspresne pisemske pošiljke za Rusijo.** Ministrstvo pošte in brzojava razglašajo, da se smejo odsele pošiljati v Rusijo tudi ekspresne pisemske pošiljke.

* **Prometni odtok mesta Škofje Loke** sklicuje na dan 29. t. m. ob 10. v deški osnovni šoli v Škofji Loki anketo zaradi železniške zveze s Savinjsko dolino (Sv. Peter) preko Domžal v Škofjo Loko in od tod dalje v eno od obeh dolin. Poljansko ali Selško.

* **Učitelj pri Stepanu Radiću.** Predsednik občinskega odbora v Zagrebu g. Stepan Radić je predvčeršnjim sprejel deputacijo Udruženja jugoslovenskega učiteljstva, ki mu je razložila želje v zadevi gradbe učiteljskega konvikta v Zagrebu. Radić je deputacijo ljubeznivo sprejel ter obljubil, da bo prošnjo učiteljstva v največji meri upošteval, zlasti tudi v pogledu dotacije za konvikt.

* **V vednost društva gasilske župe radovljške.** Polovica voznika ki prireditvi v Mošnjah 27. t. m. ni dovoljena.

* **Kongres nacionalnih železničarjev.** V Splitu se bo vršil v dneh 9., 10. in 11. junija kongres Udruženja nacionalnih železničarjev in brodarjev, katerega se bo udeležilo 150 delegatov in veliko število članov. Na kongresu bo sodelovala tudi godba „Sloga“ iz Ljubljane.

Gospodje
klobuke
srajce
kravate
najboljše
kupite
velikanska
izbira
P. Magdič, Ljubljana

6431

* **Most med Beogradom in Zemunom.** Beograjska mestna občina je od neke velike nemške tvrdke prejela ponudbo za gradbo velikega mostu, ki bi Beograd vezal z Zemunom. Gradbeni troški bi znašali okrog 200 milijonov dinarjev. Izdatke za gradbo mostu bi prevzeli država in beograjska mestna občina. Država bi kriila stroške za železno konstrukcijo, občina pa stroške za ureditev tramvajskega prometa na novem mostu.

* **Otvoritev planinskih koč.** Pisarna SPD javlja: Koča na Kamniškem sedlu je od 22. t. m. dalje popolnoma oskrbovana. Pot je do vrha popolnoma kopna, torej vsakemu lahko dostopna. — Cojzova koča na Kokrškem sedlu se bo otvorila za Binkošti. Pot iz Kamn. Bistrice do koč je do malega prasta snega, le ob pečinah leži še plaz, kotremu se je lahko izogniti. Prehod po severni strani Grebena proti Krvavcu je še zaseden, zato brez cepina in brez derž ni priporočljiv. — Staničeva koča bo v primeru ugodnega vremena za Binkošti začasno oskrbovana in preskrbljena s provijantom. To postojanko je priporočati posebno smučarjem, kajti Triglavsko pogorje leži še globoko v snegu in nudi smučarjem najidealnejšo smuko. — Orožnova in Malnarjeva koča se otvori danes, v soboto in bo nadalje oskrbovana.

* **Dražba lova občine Kropa.** Dne 5. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se bo vršila pri sreskem poglavarstvu v Radovljici dražba občinskega lova občine Kropa. Lovišče samo je priznано eno najlepših in obenem tudi najboljših na Gorenjskem ter obiluje na vsakovrstni divjačini. Posebno pripravnost je za lov na divje koze. Na to dražbo se opozirajo vsi ljubitelji lovskega sporta, ki naj ne zamude ugodne prilike. — Zupanstvo.

* **Domžalska brezžična oddajna postaja** je domala dodelana in prav tako tudi stanovanjska baraka za uslužbence. Koncem glavnega poslojaja je bazen s talno vodo za Dieslov motor. Za ohlajevanje katodnih cevi (žarnic) je pa posebna naprava, ki se

mora napolniti z deževnico. Naprava drži 3000 l vode, a posoda še ni polna. Spričo dosedanjega deževnega vremena bi se bilo to pač lahko že napravilo. Pod anteno je položena v 50 cm globokem jarku 3 do 4 mm debela bakrena žica. Ta podzemna mreža obstoji iz mnogih kremliastih žičnih sistemov, ki so med seboj v paralelni legi. Dieslov motor že teče. S prvimi poskusi se bo pričelo prihodnje dni, na kar se bo izvršila slovesna otvoritev.

* **Ponarejeni dinarji.** Sarajevska policija je ugotovila, da krožijo v Sarajevu in okolici ponarejeni novci po 1 Din. Falzifikati so večji kakor pristni dinarski novci ter imajo tudi drugačen zvok, sicer pa so dobro izdelani.

* **Maniestacija proti lordu Rothemeru.** Kakor javljajo iz Subotice, je na predvčerajšnji seji mestnega zastopstva v Velikem Bečkereku občinski odbornik Matić ostro nastopil proti akciji lorda Rothemera za revizijo trianonske pogodbe ter le končno stavil predlog, naj Veliki Bečkerek priredi čimprej veliko protestno zborovanje, da se čuje tudi naš glas. Mestni zbor je soglasno sprejel predlog, da se v sporazumu z novo ustanovljeno organizacijo Narodne obrane skliče velik demonstracijski zbor, na katerem bodo meščani Velikega Bečkereka odločno protestirali proti Rothemerovi akciji.

Turisti, lovci

vse sportne in lovske potrebščine priporoča 123-a
P. MAGDIČ, LJUBLJANA.

Oglejte si izložbo.

* **Min na Otiškem vrhu pogorel.** Na Otiškem vrhu pri Dravogradu je ta dni do tal pogorel umetnik min Vincenca Jamnika. Domneva se, da ga je zažgala vlomnika topla, ki je delj časa rogovili in krade v tamkajšnjih krajih.

* **Huda avtomobilska nesreča se je predvčeršnjim pripetila pod Avalo v okolici Beograda.** Sin znanega beograjskega milijonarja, Miloša Savčiča, Milenko Savčič, se je v družbi nekaterih svojih prijateljev z avtomobilom vozil proti Mladenovcu. Ker je bila cesta zaradi trajnega deževja blatna in polzka, je avto zdrčal v občestni jarek. Milenko Savčič si je pri padcu zlomil roko ter se tudi na desni nogi težko poškodoval. Nevarno ranjen je bil tudi visokošolec Darič. Tri osebe pa so ostale nepoškodovane. Nad Milošem Savčičem je bila izvršena operacija.

* **Grozna nesreča delavca brez strehe.** Na kolodvoru v Novem Sadu je prošlo sredo prenočeval delavec Jovo Salčimović, rodom iz Bihača, v nekem praznem vagonu. Pri ranžiranju vlaka pa je Salčimović padel pod lokomotivo, ki mu je odrezala obe roki. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Bela zastava na letniščni v Ormožu.** Na letniščni okrajnega sodišča v Ormožu je bila od prošle sobote do torka izobešena bela zastava, ki pomeni, da v tem času ni bilo v njej nobenega jetnika, kar se redkokdaj pripeti. Že v torek pa sta bila izročena v tamkajšnje zapore dva fanta, ki sta osumljena, da sta vlomila v tamkajšnji poštni urad ter odnesla iz ročne blagajne 200 Din.

* **Krvav pretep iz ljubosumnosti.** Seljakinja Marija Prubinić in Slava Škarič doma obe iz okolice Karlovca, sta živeli že dalje časa v sovražstvu. Prubinićeva je v sredo zvečer v moški obleki prišla v Škaričevo hišo z namenom, da se masšuje nad sovražnico, češ, da ima nedovoljeno razmerje z njenim možem. Razvila se je med njima krvava bitka, v kateri je Prubinićeva svojo nasprotnico z nožem zabodla v prsa. Poškodba je smrtonosna.

* **Bivanje inozemcev v naši državi.** Inozemci smejo prebivati po na novo izdanih ministrskih navodilih v naši državi: Če imajo redni potni list z vizo našega predstavništva v inozemstvu za čas, dokler velja viza. Kdor hoče, ko mu poteče viza, še nadalje bivati v državi, sme prositi s posebno prošnjo za podaljšanje bivanja, toda le največ za dva meseca, pri prvostopnem državnem upravnem oblastvu svojega bivališča, tj. pri sresk. poglavarju (sreski izpostavi v Škofji Loki, odnosno pri policijskem ravnatelstvu v Ljubljani). Daljša bivanja dovoljuje veliki župan, toda le največ za leto dni, le onim, ki so že od leta 1918. neprestano v naši državi, lahko dovoli bivanje za nedoločen čas. Vsak inozemec mora imeti redni potni list. Kdor ga še nima, naj si ga nabavi vsaj v treh mesecih. V posebnih primerih so mogoče izjeme. Prošnje za bivanje, ki jih je kolikovat z Din 25.—, se vlagajo kakor doslej, tudi v primerih pod točko 3), pri zgoraj navedenih prvostopnih oblastvih po predpisnem obrazcu, ki se dobi pri njih — Iz prošnje moralo biti razvidni ti-le podatki: a) Ime, priimek, rojstno leto in dan, držav-

ljanstvo, narodnost in bivališče prošilčveo. b) Vsi njegovi družinski člani (po imenu navedeni), ki žive s prošilcem v skupnem gospodinjstvu. c) Od kdaj prebiva v državi. Kdor prosi dovoljenje za nedoločen čas, mora priložiti potrdilo županstva (v Ljubljani policijskega ravnatelstva), da je že od leta 1918. neprestano prebival v državi. d) Poklic. Kdor mora imeti poleg dovoljenja za bivanje tudi dovoljenje za zaposlenje, mora priložiti overjen prepis dotičnega dovoljenja inspekcije dela ali vsaj njeno potrdilo, da je vložil prošnjo za dovoljenje o zaposlenju. e) Imovinske in pridobitne razmere. f) Posest potnega lista. g) Kratka utemeljitev prošnje. — Vsaj 14 dni pred potekom prejšnjega dovoljenja se mora prošnja obnoviti. **Dosedaj od ministrstva notranjih del izdana dovoljenja ostanejo v veljavi, dokler ne poteče njihov rok.**

FLOR - NOGAVICE
bluze, rokavice, damsko perilo, torbice, dežnike itd. kupite najceneje pri
ŠTERK nasl. KARNIČNIK
Stari trg 18.

* **Dan bonbončkov v Novem mestu.** Dan bonbončkov bo priredila 10. junija ženska C. M. podružnica v Novem mestu, na kar opoziramo rodoljubno občinstvo. 999

* **Naši današnji nakladi** je priložena posebna pozornost vredna priloga znane bančne tvrdke Bankovno komanditno društvo A. Rein i drug v Zagrebu, katere vsebino predvsem priporočamo našim cenjenim čitateljem. Splošno znana tčnost in solidnost te tvrdke kaor tudi sijajni uspehi njenih strank so povzročili, da se ta tvrdka smatra danes za največje in najpomembnejše podjetje te vrste. 6001-a

* **Pri zaprtju, motenju prebava.** neenakomernem valovanju krvi, glavobolu, obči onemoglosti vzeiml jutraj na tešče čašo naravne grenčice „Franz-Josef“. Na klinikah za notranje bolezni so preizkusili, da je grenčica „Franz-Josef“ najboljša odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecijskih trgovinah. rediteljem.

Iz Ljubljane

u— **Zatvoritev poti.** Prehod skozi Laternanov drevo, ki vodi do spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo vesejskih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 29. maja do 14. junija zaprt. Občinstvo naj blagovolji to vzeti na znanje. Zatvoritev prehoda je neobhodno potrebna, ker se sicer tamkaj stoječi paviljoni in selmišče samo ne bi moglo neovirano pripraviti za otvoritev letošnjega ljubljanskega vesejskega, ki bo dne 2. junija.

u— **Krožek mestnih uradnikov** je daroval 150 Din fondu za ponesrečene in obnemoglice gasilce mesto cvetja na krsto blagopokojnega ravnatelja mestnega vojaškega urada g. Frana Barleta.

Elitna izbira

damskih oblek in damskih
plaščev. — Fran Lukič,
Štritarjeva 9. Solidne cene.

u— **Tovariši, podčastniki bivšega 17. pešpolka,** ki so služili skupaj s tovaršim, pokojnim ravnateljem mestnega vojaškega urada v pokolu g. Francetom Barletom, se pozivajo, da se zanesljivo in po možnosti polnoštevilno udeležijo pogreba dobrega tovariša, ki se bo vršil danes, 26. t. m. ob pol 16. izpred Mestnega doma na pokopališču k Sv. Križu. Truplo bodo položili danes ob 7. jutraj na mrtvaški oder v gasilni dvorani Mestnega doma.

u— **Predprodaja vstopnic za otroško prireditve Pomladno slavo v Tivoliju.** 2. junija t. l. je iz ljubeznosti prevzela cvetličarna Korsika, Aleksandrova cesta. Sedeži po 20 in 15. stojišča 8 in 5 Din. Opoziramo da vlada za prireditve vsestransko zanimanje. 1003

u— **„Ljudski kino“** v prostorih kina Ideal bo predvajal danes in preko binkoštnih praznikov znameniti vellefilm „Notredamski grabavec“ posnet po slovitom romanu francoskega pisatelja Victorja Hugoa. Glavno vlogo grobova predstavlja v tem veeledu slavni Lon Chaney, umetnik svetovnega slovesa. Zaradi ogromne dolžine se bo predvajal film v dveh delih in sicer danes in jutri prvi del, na binkoštni ponedeljek in torek drugi del ter konec. Predstave danes ob 17. in 21. uri, jutri in v ponedeljek (na binkoštni praznike) ob 15., pol 17., 18., pol 20. in 21. uri. Izvrstni spored bo našel brez dvoma pri občinstvu mnogo zanimanja.

u— **„Ekspedicija na Mont Everest.“** Opoziramo cenjeno občinstvo na zanimivo in poučno predavanje, katero bo priredila ZKD na binkoštno praznike v prostorih elitnega kina Matice. Film, posnet po navodilih geografskega instituta v Londonu, nam prikazuje v krasnih slikah gigantisko borbo človeštva za zavojevanje najvišjega vrha na svetu. Izvrstni spored se bo predvajal ob poučni razlagi g. prof. Rada Pavliča na binkoštno nedeljo in ponedeljek, vsakikrat ob 11. dopoldne. Običajna sobotna popoldanska predstava ob 14.30 odpade.

u— **Zadruha brivcev, frizerjev in lasničarjev** sporoča cenj. občinstvu, da bodo na binkoštno nedeljo izjemoma odprti od 7 do 12. ure dopoldne samo vsi damsko-česalni saloni, na praznik v ponedeljek pa za dame in gospode od pol 8. do 12. ure dopoldne. — Načelstvo.

u— **Hud sodar.** Sodar Anton R. je bil nekaj časa zaposlen pri vinskem veletrgovcu Petru Štepecu v Šiški. V četrtek pa je bil nekam slabe volje in se ni dal potolažiti niti, ko ga je domači sin opoldne povabil h kosilu v prvo nadstropje. Zahte-

val je, naj mu kosilo prinesejo na vrh, česar pa niso storili. Töne se je pričel zatem obrepati, navsezadnje pa se je tako azležil, da je skočil k Štepecu ml. in ga nepričakovano z vso silo udaril po glavi ter ga ranil pod očesom. Takoj po tem dejanju je izginil nekam na deželo, misleč, da se je s tem umaknil preganjanju varnostnih oblasti. Seveda pa se je fant zmotil ter bo moral svojo surovost zagovarjati na pristojnem mestu.

u— **Padarjeva žrtve.** Delavec France Perko iz Srednjih Gamelj je začutil predvčeršnjim hud zobobol. Ker včeraj ni mogel več strpeti bolečin, se je podal k nekemu okoliškemu žagarju, ki je na glasu kot imeniten ljudski padar. Ta mu je res pomagal in so momentoma bolečine celo ponehale, ko mu je izdrl zob. Že ponoči pa je jela Perku čeljust močno otekati in se je moral zjutraj podati v bolnico. Tamkaj so konstatirali, da gre za zastrupljenje, zaradi česar bo moral Perko ostati v bolnici več dni.

u— **„Moj reklec vé več kakor ti!“** V neki gostilni na Poljanski cesti se je našlo predsončnim več gostov, ki so se vsedli h kartam. Med njimi je bil tudi nekoliko prekoražen podeželan, ki se mu je med igro zadelo, da premalo dobiha in preveč izgublja. Nenadoma je mož skočil pokonci in pograbil soigralca za rokav. Prišel ga je stresati, obenem pa tako kričati, da je s tem opozoril mimo prihajajočega stražnika, ki je stopil v gostilno in v skrb, da se ne razvije pretep, pozval Jančeta k redu v imenu zakona. Pa je bilo takoj narobe. Vsaj po mnenju Jančeta. Izpustivši prvo žtev, se je jel obrežati ob stražnika, ga obdelavati z najizbranejšimi primiki, obenem pa mu je zabrusil v obraz, da vé njegov reklec vé več kakor on. Po odhodu stražnika je prišel Janče še pred poljansko stražnico ter tam nadaljeval z zmerjanjem. Janče bo moral sedaj svol „kunštni reklec“ bržkone nekoliko prezačiti na sodišču.

Kino Meteor v Novem mestu

predvaja film 6454

„Quo Vadis“
dvodejni na Binkoštno oraznike.

u— **Okraden delavec.** Zidarski delavec Janez Sardinšek, stanujoč v Vodmatu št. 225, je prijavil, da je bil v četrtek tokom dneva, ko se je s tovariši nahajal na delu na stavbi, izvršen v njegovo stanovanje drzen vlom. Bržkone eden njegovih bivših sstanovalec, ki pa je delo že pred dnevi zapustil, si je nekje priskrbel ponarejen ključ ter vdrl v sobo. Tam je nasilno odprl njegov kovčeg ter mu pobral iz oblike 310 Din gotovine. Tako je bil ubogi delavec, ki si je s trudom prihranil nekaj dinarjev, mahoma ob vse prihranke.

u— **Drobna policijska kronika.** Od četrka na petek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1 tatvina gotovine, 1 telesna poškodba, 1 prestopek pijanosti, 1 prestopek pasjeje kontumacije, 1 prestopek zglaševalnih predpisov in 8 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 3 in sicer: 1 zaradi tatvine, 1 zaradi beračenja in 1 zaradi vlačugarstva.

Damske bluze

moderne v svetlih modnih barvah iz imitacije perline v ceni Din 75 do 140 nudi F. in I. Goričar Sv. Petra cesta 29.

* **Obleke kemično čist. barva, plisira in lika** tovarna Jos. REICH.

Iz Maribora

u— **Aero-miting v Mariboru.** Za nedeljski miting vlada povsod, tudi na deželi veliko zanimanje in je pričakovati ob lepem vremenu nenavadno veliko udeležbo. Za skok iz aeroplana s padalom se je dosedaj že prijavilo 7 gospodov in ena dama. En aeroplan bo priletel v soboto že tekom dopoldneva, ostala skupina pa se bo pojavila točno ob 16. uri in pristala na letališču Tezno. Kjer bomo imeli prvič v Mariboru priložnost pozdraviti zastopnike naše vojne in civilne aviacije. Ljubitelji aviacije se pozivajo, da se sprejema v čim večjem številu udeležijo. Končni programi se že izšli in se dobe v trafikah, kjer se prodajalo vstopnice. V jutrišnji številki bomo objavili one srečnike, ki bodo izžrebani in si bodo v nedeljo mogli iz zračne višine ogledati Maribor. Za letenje se jih je do danes javilo že več sto. Po končanem mitingu bodo vozili mestni avtobusi ob 20. uri z Glavnega trga v neposredno okolico. Konice, Ruše,

Obrtna vajeniška razstava v Celju

V nedeljo 27. in ponedeljek 28. maja 1928

Selnica in St. Ilj. Za vožnjo se lahko vsakdo prijavi vnaprej pri uradniku na Glavnem trgu in si rezervira prostor.

a— **Nesreča pri delu.** V sredo je pri Splošni stavbi družbi na Teznu zaposlenemu 45-letnemu delavcu Francu Jelenku po nesreči neki stroj zagnal v obraz zdrobljen premost ter mu poškodoval oči. Rešilna postaja je ponesrečenca prepeljala v bolnico.

a— **Čudni hazarderji** se že nekaj časa potepajo po Mariboru, igralnica teh hazarderjev je prav enostavna. Igrajo namreč s tremi naprstniki in eno kroglico. »Bankir« razpostavlja to svojo igralnico po mizi ter z naglo kretnjo porine kroglico pod enega treh naprstnikov. Če igralce pogodi, kje je kroglica, dobi stavo, če pa ne, mora plačati trikratni vložek. Kot prva hazarderja te vrste sta bila neki mladenič, rodom iz Celja, in neki potepuh iz Mostarja. Ko sta po gostilnah obrala več kmetov za večje zneske, sta prišla pod ključ in je mladi Celjan izpovedal, da je to igro prevzel od cigánov. Sedaj sta že dva druga hazarderja na poslu. Enega je policija že prišla, drugega pa še iščejo.

a— **Električni tok ubil zidarja.** Včeraj dopoldne se je v St. Ilju nad Mariborom po nesrečnem naključju smrtno ponesrečil pri delu 27letni Josip Breznik iz Sv. Jakoba. Bil je zaposlen pri popraviljanju hiše gostilničarja in poštarja Svilgoja v St. Ilju. Stal je na zidarskem odru in pleskal. Pred delom so ga še opozarjali, naj pazi, da se ne dotakne električne žice. Nesrečni delavec pa je na to opozorilo pozabil; prijel je za žico, kar je bilo zanj usodopolno. Nezavesten je zgrmel z odrta. Tovariši, ki so mu priskočili na pomoč in električno žico prerežali, mu niso mogli več pomagati. Bil je že mrtel. Pokojnik, čigar žalostna smrt je vzbudila v okolici splošno sočutje, zapuša ženo in dva mala otroka.

a— **Vrvenje majških rekrutov** je tudi letos prav živahno. Fantje s klobuki, okrašenimi z rožmarinom, z nageljni na prsih, se že v zgodnjih urah pojavljajo v mestu, deloma na okrašenih vozovih, deloma peš v gružah. Mnogi so tudi že na vse zgodaj vinjeni. Slovenska izobraževalna društva čaka spricho takih prizorov še velika naloga, kajti vojaški novinci naj bi bili bolje poučeni o važnosti vojaškega stanu in o nalogah, ki jih čakajo. Nič nimamo proti vselemu razpoloženju bodočih vojakov, vendar ne sme to veselje izzveneti v surovosti, pri katerih je potrebno celo posredovanje varnostnih organov.

Iz Litije

t— **Odhod naših planincev na Bijeje Stegne.** Z današnjim opoldanskim vlakom odpotuje odbor litijske podružnice SPD z nekaterimi člani k otvoritvi nove planinske koče HPD na Bihelji Stenah (1335 m) pri Ogulinu. Litijski planinarji bodo ob tej priliki poklonili bratski hrvaški organizaciji krasno izdelan posnetek Sv. gore nad Litijo.

i— **Pokončevalec brajd prijet.** Gospod Premk, posestnik v Gradcu, je opazil, da se mu je začelo sušiti trtje. Po natančnejšem opazovanju je ugotovil, da mu je vinska trta, ki je tvorila prav lično brajdo, vsa izpodrežana in da je uničenih 37 trt. Hudočnega dejanja je bil osumljen neki okoličan, ki so ga aretirali in oddali v zapore okrajnega sodišča.

i— **Konj odgriznil kravi jezic.** Pri Vozlu v Smartnem so imeli v hlevu konja in kravo, ki sta pulila iz jaslji vsak svojo krmo. Kravi pa zadnje dni njena zenska natura ni dala miru. Menda iz gole ženske nagajivosti je silila v konjske jaslji in je konju izpred gobca pulila mrvo. Potrpeljivi konj je nekaj časa prenašal muhaste kaprice svoje hlevske sosedice in tovarišice. Končno pa se mu je zazdela kravja posestnost vendarje prehuda. Krepko je hlastnil z gobcem in prijel svojo tovarišico prav za predolgi jezik. Močno je zaškrtnil in že je odletel jezik na tla. Dogodek je vzbudil v Smartnem mnogo veselosti. Ženski nestor, kravo brez jezika, pa so morali zaklati.

i— **Zaradi pijanosti preložena poroka.** V Smartnem pri Litiji bi se imela vršiti v nedeljo poroka nekega kmečkega para iz bližnjih hribov. Pa sta prišla ženin in nevesta, ki sta se v družbi svatov z izdatnimi požirki okrepčala za opasno pot, v takom navdušenem stanju pred oltar, da ju duhovnik ni hotel poročiti, dokler se vsa čestita družba, predvsem pa ženin in nevesta ne iztrezneta. Svatovski spoved se je moral nato obrniti izpred oltarja, kamor so se povrnila še le, ko so si razgrete živce ohladili s pomočjo črnih kav in svežega zraka. Dogodek je zelo značilen za naše razmere. Razumljivo je, da je neobičajni dogodek vzbudil po okolici različne komentarje.

Sledeče srečke V. razreda

državne razredne loterije, ki jih je prodala

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19,
Zrebanje dne 23. maja 1928.

Din 3.500 je zadel št. 20.178.

Po Din 1.500 so zadele št. 5.707, 115.603, 7.691, 7.676, 58.367, 58.387, 72.164, 109.776, 78.763, 123.821, 123.847.

Po Din 500.— so zadele št.: 14.113, 14.115, 14.133, 100.736, 100.740, 5.796, 30.939, 30.951, 53.443, 66.601, 91.800, 91.726, 115.627, 115.612, 115.612, 20.176, 22.518, 46.080, 46.178, 46.183, 58.255, 58.203, 58.275, 70.243, 70.840, 70.333, 72.161, 100.894, 78.712, 103.107, 10.838, 10.961, 10.945, 34.603, 34.677, 34.786, 34.768, 47.345, 47.872, 47.361, 47.328, 60.126, 84.694, 97.390, 97.379, 97.412, 97.409, 97.477, 108.107, 108.214, 108.280, 108.281, 123.872, 123.823, 123.802, 123.657, 123.999, 24.570, 23.334, 24.211, 24.221, 24.214, 35.841, 95.997, 97.499, 97.477, 111.468, 111.488, 111.451.

Dobitke bomo izplačevali od 1. junija do 14. septembra t. l. Srečke za tekoče zrebanje so razprodane in toraj izžrebanih ne moremo več zamenjati.

Naročilne dopisnice bomo orložili dne 30. maja ter prosimo vse zainteresirane, da počakajo z naročili na naše naročilnice.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

SRAJCE, KRAVATE

pačice, naramnice, nogavice, žepne robce, čepice itd. kupite najceneje pri

ŠTERK nasl. KARNIČNIK
Stari trg 18.

ZA BINKOŠTI!

Din 58 sivi ali
drap D'n 189

Din 23 — platneni

VOIKA

Ljubljana, Krekov trg.

Iz Kranja

r— Vročekrni vaški fantje. Po naših vaseh še vedno ni izumrla bojevitost in zaufanjske domače flutov. To lastnost je moral okusiti posestnikov sin Rangel iz Oreha, ko je šel v Gornje Bitnje kupovat kolo. Domači fantje so ga dobili med svoje pesti in palice ter ga tako zdelali, da so ga morali še isto noč prepeljati z vozom v Kranj k zdravniku. Proti napadalcu je uveden postopanje.

r— Kranjska osnovna šola v Ljubljani. Jugoslovanska Matica je povabila tukajšnje osnovno šolo, naj vprizori v ljubljanskem gledališču Ribičičevo mladinsko igro »V kraljestvu palčkov«. Kakor je znano so dosegli malčki z vprizoritvijo te igre v Kranju zelo lep uspeh.

r— Tukajšnja obrtna nadaljevalna šola zaključila to nedeljo šolsko leto z razdelitvijo izkazov in odhodnih izprijelav. Od 9. do 12. dopoldne in popoldne do 16. bo odprta razstava vajeniških del in rizb.

r— Novi sneg. Deževno vreme je prineslo preteklo sredo precejšnje presenečenje. Med tem ko je v ravnini neprestano deževalo, je zapadel v planinah precej v nižino nov sneg. Zato je temperatura znatno padla.

Iz Trbovelj

t— Rudniško gasilsko društvo Trbovlje I. si je nabavilo rešilni avto. Ta bo za našo dolino prava dobrota, če pomislimo, da je naša dolina dolga okrog 6 km in da je bilo treba včasih ponesrečenca spravljati do zdravilnice ali do bolnice na neprimernih vozilih, ki so stanje ponesrečenca še poslabšali. Vendar je potrebno, če hočemo, da bo rešilni avto služil v polnem obsegu svojemu namenu, da se izpolni telefonsko omrežje. Rešilni avto ima pomen le, če lahko izvrši prevoz ponesrečenca hitro in udobno. O tem naj razmišljajo merodajni činitelji!

t— Konferenca med TPD in občno. Pred dnevi so se sestali zastopniki občine in TPD k nekaki konferenci, ki jo je vodil sreški poglavar G. Pinkava. Konferenca naj bi rešila vodensko šolsko vprašanje v vsestranskem zadovoljstvu. Do kakih pozitivnih zaključkov ni prišlo. Tako bo ostalo vodensko šolsko vprašanje nerešeno toliko časa, da bodo rešili zadevo upravno in pravno v zadnji instanci.

t— Voz mesa zaplenjen. Tržni organi v Trbovljah so zaplenili nekemu mesarju iz Posavja voz mesa, ki ga je prodajal po zelo nizki ceni. Ko so mesarja vprašali po potrebnih izkazih, se je pokazalo, da je brez njih. Živinozdravnik je ugotovil, da je meso popolnoma neužitno, nakar so ga uničili.

Iz Ptuj

j— Roparski umor. Iz Ptuj poročajo, da je davi vse prebivalce v Svetinici in pri Sv. Urbana presenetila vest, da leži znani posestnik in konjerec Jakob Zlajfer ubit na poti iz svojega vinograda. Kakor so poizvedovanja dognala, sta ga ubila njegova hlapca Ludvik Breg in Karol Cotar, ki sta ga tudi oropala. Eden izmed njiju se je namreč zanimal za njegovo hčerko, čemer pa se je pokojni Jakob Zlajfer protivil, nakar sta sklenila, da ga ubijeta. Svoj namen sta izvršila v pretekli noči, ter Zlajferju oropala tudi znesek 6000 Din. Oba morilca sta že v zaporu.

j— Velik požar. Snoci ob 22. je izbruhnil v Pugu velik požar. Pogorela so Tomažu Golcerju in Konradu Ramšaku vsa gospodarska poslopja. Zlasti hudo je prizadet Tomaž Bolcar, ki je imel zelo lepo urejeno gospodarstvo in ki mu niso pogoreli samo vsi gozdovi, temveč tudi vsi gospodarski stroji. Nevarnost, da se požar razširi na vsa vasa, je bila zelo velika, ker stoji hiše tesno skupaj in so večinoma s slamo krite. Le požrtvovalnosti gasilcev in vsega prebivalstva se je zahvaliti, da ni došlo še do večje nesreče.

Pred sodniki

Premetena natakarka

Ivanka je šele 20 let stara, a že polna vseh muh. Dekle je doma v Lokah, s svojim očetom se slabo razume, zato je on tudi ne mara, in morala je s trebihom za kruhom. Ivanka je toliko jezna na svojega očeta in sama ne ve, kako bi se nad njim maščevala.

Februarja letos se je pojavila v Zelencu, kjer se je ljudem predstavljala kot sodna uradnica, ki kupuje drva za litjsko sodnijo. V Spodnji Jablanici in v Gradišču ter St. Jurju pa se je predstavila tem kmetom kot uradnica glavarstva in je popisovala živino.

Ivanka je že lani v novembru odnesla v Klenku Janezu Grlicu nekaj stvari, ki so bile vredne par sto dinarjev. Kmetje, katerim se je Ivanka predstavila kot uradnica, niso bili oškodovani, razen kmetice Micke, ki ji je dala 46 Din, da bi šla zanj k odvetniku v Ljubljano. Micika je bila namreč obtožena radi žaljenja časti in Ivanka ji je obljubila, da se bo kot uradnica zanj zavzela, da ne bo zaprta.

Pred senatom se je obtožena zagovarjala, da je pač vse to delala samo zaradi tega, da bi napravila sramoto svojemu očetu. Ko ji je razglasil predsednik sodbo in ji povedal, da bo sedela 2 in pol meseca zaradi tatvine pri Grlicu in pa zaradi goljufije, je skesano dejala: »Ah, ah, mislila sem napraviti očetu sramoto, pa sem jo napravila sama sebi. Nikoli več me ne boste videli!«

Stražnika je oškropil

Lipe je navihane, da mu ni para. Po policijo je pek, razume se pa tudi na sobno slikanje, saj sam trdi, da zna pleskati kakor malo kolo. Marca letos se je spraval nad svoje stanovanje v ljubljanskem predmestju in je vsega prebrazil. Ko je ravno mešal apno, je prišel mimoma hiše višji stražnik Peter. Lipa je urno pograbil svoj čopič, potegnil parkrat po stropu sobe in prvem nadstropju; potem je pa hitro zamahnil s čopičem nad stražnikom, ki je baš tedaj stopal mimo. Z belim dežjem seveda stražnik ni bil zadovoljen, ker mu je brezobzirni Lipa poškropil dežni plašč. Stražnik je hitel v hišo, a Lipa se je skril. To mu pa ni nič pomagalo. Sodnik ga je obsodil na 800 Din globe.

Porota

Zaključni dan porotnega zasedanja v Novem mestu

Spoliranje dolarskih pisem v okolišču starotrske pošte. — Poneverbe pismošne Fr. Padarja v Vel. Laščah.

Novo mesto, 25. maja.

Danes, zaključni dan razprav v tem porotnem zasedanju, sta se morala zagovarjati pred porotniki Marija Radetova, p. d. Barčeva, roj. l. 1896. v Predgradu, pristojna v Stari trgu, samska, bivša poštarica in Staremu trgu, sedaj v Predgradu 106. Še neznana, radi hudodelstva tatvine in hudodelstva poneverbe, ter France Padar, roj. l. 1883 v Zagorici, pristojen v Videm - Dobropole, oženjen, bivši pismošna, potem lesni manipulant, že kaznovan, radi hudodelstva poneverbe in prestopka zakona o posesti in nošenju orožja.

Ze več let sem so se čuli v okolišču starotrske pošte glasovi, da odpira poštarica Marija Radetova pisma iz Amerike in da jemlje iz njih dolarske bankovce. Ob vizitaciji poleti 1927. so ljudje ta sum izrekli tudi napram inspektorju Vladimirju Kosu, ki je pregledoval pošto. Inspektor takrat sicer ni uvedel preiskave proti Radetovi, ker ni pričakoval uspeha, pač pa je povzročil, da so začeli Radetovo nadzorovati, nakar je poštni inspektor Mijo Sedlar letos sred. februarja nenadoma izvršil novo revizijo.

Pri tej vizitaciji je inspektor predvsem ugotovil, da Radetova ni točno odpremljala ameriških pisem strankam, ampak da je več pisem po nekaj dni zadržala; nadalje da so bila mnoga pisma poškodovana, očitno nasilno odprta in zopet zalepljena z gumijem; da so bila v pislih ona mesta, kjer se je govorilo o številu poslanih dolarjev, zapakirani s črnim oljem ali pa so bile prvotne številke prenebrane v druge manjše. Pod bremenom dokazil se je obtoženka udala in priznala, da je res odpirala ameriška pisma in jemala iz njih dolarje. Po podatkih preiskave znaša število dolarjev, ki jih je obtoženka pobrala iz pisem, 152 v vrednosti 8860 Din.

Obtoženka je poštnemu inspektorju ob koncu pregledovanja tudi priznala, da je na 10. poštnih nakaznicah poneverila denar v znesku 12.894 Din ter poneverbo krila s tem, da je sama podpisala na nakaznicah tiste osebe kot prejemnike, ki jim je bil denar uamenjen. Proti Radetovi so uvedli disciplinarne preiskave, ki se je končala s tem, da je bila odpuščena iz službe. Neodvisno od disciplinarne preiskave je uvedlo sodišče kazensko preiskavo. Radetova je kot obtoženka priznala, da je res poneverila denar 10. nakaznic v znesku 12.894 Din in da je na prej opisani način spiralala ameriška pisma, dasi se na vsako posamezno ne more spomniti.

Franc Padar je stopil v službo na videmski pošti 15. septembra 1909 in je ostal tu do pismošne do 29. avgusta 1924; prekinil jo je le med svetovno vojno. Pred vojno je Padar povalno izvrševal službo, po vojni pa so se začele proti njemu pritožbe. Vročevanje inozemskih, zlasti ameriških pisem, je postalo neredno in celo izplačilo poštnih nakaznic je zadržal pogosto ne-le za več dni, ampak za cele mesece. Če so se ljudje pritožili, zakaj še niso dobili zneskov, ki so bili nanje odposlani že pred dnevi ali tedni, jim je obtoženec došli denar z raznimi izgovori izplačal, zato pa je pridržal nove nakaznice z denarjem. Tako je obtoženec padal vedno globlje in je končno znašla vsota pridržanega denarja nad 20.000 Din. Leta 1924. je bila uvedena preiskava, pred katero pa je mož uspel čez mejo v Italijo. V postojenskem okraju je preživel pod napačnim imeni več let, dokler ga niso lani izsledili in ga marca meseca letos oddali jugoslovenskim sodnim oblastem.

Obtoženec priznava poneverbe, katerih je obtožen. Zagovarja se, da je za je v kazniva dejanja zavedlo njegovo slabo gnotno stanje; trgovina njegove žene da je začela med vojno pešati in ko je prišel l. 1918. iz ruskega ujetništva, je našel trgovino prazno, posestvo zadolženo in otroke zanemarjene; v začetku je jemal poštni denar le kot posojilo, pozneje pa je uvidel, da poneverjenih zneskov ne bo mogel vrniti in je radi tega zbežal v Italijo, kjer so ga izsledili. Posest neprijavljenega samokresa, ki je po zakonu prepovedana, obtoženec priznava in je bil samokres tudi pri njem najden.

Senatu je predsedoval sodni svetnik dr. Fischinger, volanta sta bila sodna svetnika dr. Romih in dr. Hočvar, obtožnici je zastopal namestnik državnega pravdnika gosp. Kovač, zagovornik Radetove je bil dr. Rožek, Padarja dr. Vasič. Razprava proti Radetovi je trajala do 17. ure, proti Padarju do 20.30.

Porotnikom so bila stavljena glede Radetove štiri vprašanja, od katerih so poleg drugih potrdili, da je zakrivila hudodelstvo tatvine in hudodelstvo poneverbe v nepremagljivi sili. Na podlagi te odločitve je bila Radetova

opreščena.

Glede Padarja je bilo stavljenih porotniški pet vprašanj. Ker so prav tako kakor pri Radetovi potrdili, da je zakrivil hudodelstvo poneverbe v nepremagljivi sili, je bil glede tega oprošten, pač pa radi nedovoljene posesti orožja obsodjen na

24 ur saporu.

Roparska morilca Slapšak in Skomina pomiloščena

Novo mesto, 25. maja. Danes je došlo obvestilo, da je kralj pomilostil morilca Slapšaka in Skomino, ki sta bila zaradi dvojnega roparskega umora v šentjanskem okraju obsojena v smrt na vešalih, na dosmrtno ječo. Ko so obsojencema, ki sta se že decela udala v svojo usodo in bila pripravljena na eksekucijo, ki bi se imela te dni izvršiti, sporočili, da ju je kralj velikodušno pomilostil, sta nekaj časa bila, kakor da ne razumeta, kaj jima pripovedujejo, nato pa sta skočila po konci in začela veselo kricati in hvaliti usodo, ki jima je bila tako naklonjena. Oba pomiloščena bodo najbrže že jutri eskortirali v mariborsko kaznilnico.

Gospodarstvo

Konkurz Slavske banke

Kakor smo že poročali, se je vršila 21. in 22. t. m. v trgovinskem ministruvju v Beogradu na prošnjo upniškega odbora sklicana konferenca med istim ter zastopniki Trboveljske premogokopne družbe in upravnega sveta Slavske banke, in sicer v svrhu poravnave in čim prejšnjega izplačila terjatev. Konferenca se bo nadaljevala 11. junija in bo vlada na intervencijo upniškega odbora poskrbela za to, da se bo konference udeležila tudi Landerbanka, ki sedaj ni poslala svojega zastopnika, niti je našla za vredno, da svojo odstopnost opraviči, dasi je bila tudi ona od trgovinskega ministruvja pozvana na konferenco.

Trboveljska družba, ki je za 31. t. m. sklicala svoj redni občni zbor, je obvestila svoje delničarje, da morejo deponirati svoje delnice tudi pri denarnih zavodih v inozemstvu, to pa na podlagi svoječasno izdanega dovoljenja trgovinskega ministruvja. Na brzojavno prošnjo upniškega odbora je trgovski ministruvstvo Trboveljski družbi črvalo ta privilegij in izdalo odredbo, da se morajo za občne zbere Trboveljske družbe polagati delnice v tuzemstvu. Vzlic močnemu pritisku vztraja vlada na svojem zakonitem stališču in so njeni merodajni člani dali zastopnikom upniškega odbora topogledna zagotovila.

Pri Trboveljski družbi je bila Slavska banka zainteresirana s paketom 85.000 komadov delnic, razen tega tudi komitenti banke za nad 30.000 komadi. Vse te delnice drži pri sebi Landerbanka na Dunaju in si prisvaja nad njimi zastavno in retencijsko pravico za denar, ki ga je vložila zadnje leto pred pomolom v Slavske banko, katera že od leta 1924. ni bila stvarno ničesar drugega, kakor Landerbankina filijala.

Pozdravljamo energično borbo upniškega odbora za pravice upnikov, da bi se čimprej končal konkurz Slavske banke, v katerem je samo Slovenija angažirana s terjatvami v znesku okrog 90 milijonov dinarjev.

— Francosko - jugoslovensko - romunska valuta. Ponovno smo že poročali o prizadevanju francoskih vladnih in finančnih krogov glede sodelovanja Francije pri stabilizaciji naše valute. Merodajni krogi v Franciji nam zamerijo, da smo glede posojila in v vprašanju stabilizacije dinarja prezrli našo staro zavezništvo, ki se je zadnja leta finančno in gospodarsko že toliko opomogla, da zopet lahko prihaja v poštev kot posojilodajalka. Francija bi želela, da bi bila v bodoče naša valuta naslonjena na francoski frank, prav tako kakor bo romunska, iz Pariza poročajo, da se trenutno nahaja v Parizu guverner newyorsk Federal-Reserve-Bank Strong. Istočasno so prispeli »Pariz tudi vodilni angleški bankirji. Kakor poroča »Daily Mail« se vršijo pogajanja za dalekosežni mednarodni sporazum na finančnem polju v zvezi z nedavnim povzvišanjem diskonta v Newyorku, kakor tudi za stabilizacijo francoskega franka. Poleg tega pa se razpravlja o ustvaritvi francosko-jugoslovensko-romunske valute unije. Iz navzočnosti vodilnih angleških bankirjev moremo sklepati, da bo v tem vprašanju sodelovala tudi Anglija. Vsekakor je značilno, da je finančni minister Marković, ki se trenutno nahaja v Parizu, izjavil, da bo ostal v Parizu še teden dni, dočim se je prvotno takoj po ratifikaciji arbitražnega dogovora za ureditev vprašanja srbskih predvojni posojil nameraval vrniti v London.

— Vprašanje trgovinskih pogajanj s Francijo. Kakor znano so se lani trgovinska pogajanja s Francijo razbila, predvsem zaradi tega, ker nam Francija ni hotela priznati največjih ugodnosti za blago, ki ga izvažamo v Francijo. Ena izmed spornih točk je bila tudi zahteva po znižanju naše uvozne carine na vino. V zadnjem času pa opažamo, da je Francija bistveno spremenila smerne svoje trgovinske politike. Čeprav Francija po zakonu ne priznava principa največjih ugodnosti vendar je že ob priliki pogajanj za trgovinsko pogodbo z Nemčijo pustila past svojo zahtevo po enostranskem priznanju največjih ugodnosti. Nemčija je preloмила odpor Francije ter jo priprila, da je opustila politiko protekcionizma v svoji carinski tarifi. Ta uspeh Nemčije je velike važnosti tudi za vse druge države, kajti nemška francoska pogodba pomeni novo epoko v trgovinski politiki Francije. Pravkar je tudi Avstrija sklenila trgovinsko pogodbo s Francijo. Tudi njej je dejansko uspelo dobiti priznanje največjih ugodnosti za uvoz v Francijo. Izvela je bila le gotova vrsta tarifnih postavk francoske carinske tarife, katere si hoče Francija krdržati za pogajanja z drugimi državami, ki pa niso za izvoz iz Avstrije v Francijo večje važnosti. Pozneje pa bodo tudi v tem pogledu Avstriji priznane največje ugodnosti. Pogodba med Nemčijo in Francijo je bila za druge države signal za trgovinska pogajanja. Tudi Zedinjenim državam, Belgiji, Italiji in Švici je pri teh pogajanjih uspelo dobiti od Francije materialno priznanje največjih ugodnosti. Trenotno se v tem pogledu pogajata tudi Češkoslovaška in Madžarska. Za našo državo je sprememba trgovinske politike Francije velikega pomena. Uspeh Nemčije in ostalih držav je prvi korak k likvidaciji evropskega protekcionizma. Izgledi za uspešna trgovinska pogajanja med našo državo in Francijo so danes mnogo ugodnejši. Ni dvoma, da bo Francija tudi nam že ne formalno pa vsaj dejansko priznala največje ugodnosti. Lahko tudi računamo, da nam bo uspelo prav tako povolno rešiti ostala vprašanja. Ker more francosko tržišče postati velike važnosti za naš izvoz zato bi bilo potrebno, da tudi mi čim prej pričnemo ponovna trgovinska pogajanja s Francijo.

— Poslabšanje trgovinske bilance s Avstrijo v tekočem letu. Nedavno smo poročali o znatnem poslabšanju naše trgovinske bilance s Češkoslovaško. Po pravkar objavljenih podatkih o avstrijski zunanji trgovini za razdobje januar - april pa je razvidno, da se je tudi naša trgovinska bilanca z Avstrijo v

tekočem letu znatno poslabšala. V prvi tretjini t. l. smo po avstrijski statistiki izvozili v Avstrijo za 40.6 milijona šilingov napram 59.4 milij. šil. v istem razdobju leta 1927; uvozili pa smo za 51.0 milijona Din napram 46.5 milijona Din v istem razdobju l. 1927. Ker se je na eni strani povečal uvoz iz Avstrije, na drugi strani pa je nazadovol izvoz v Avstrijo, se je lanskeletni sušit zunanje trgovine z Avstrijo za razdobje januar-april v višini 12.9 milijona šilingov letos spremenil v deficit v višini 10.4 milijona šilingov.

— Pričetek trgovinskih pogajanj z Avstrijo. Iz Dunaja poročajo, da je avstrijska vlada prejela iz Beograda sporočilo, da se bodo pogajanja za revizijo avstrijsko-jugoslovenske trgovinske pogodbe ponovno pričela 7. junija na Dunaju. Kakor znano so bila ta pogajanja lani v decembru prekinjena. V dunajskih poučenih krogih se pričakuje, da bo mogoče pogajanja zaključiti v dveh tednih. Zdi se, da so avstrijski merodajni krogi glede možnosti skorajšnjega zaključanja pogajanj preveč optimistični, kajti vprašanje avstrijskih zahtev glede zvišanja nekaterih avstrijskih agrarnih carin (na živino, meso, moko in žito), ki so v pogodbi vezane, je z naše strani dovolj razčistično in ni pričakovati, da bi naša delegacija, če bo upoštevala upravičene zahteve naših gospodarskih krogov, pristala na zvišanje teh carin. Na drugi strani pa je treba tudi upoštevati odločno voljo avstrijske vlade, da povisja te carinske postavke v svrhu zaštite domače agrarne produkcije. Šele pred dnevi je avstrijski Landbund odločno zahteval, da se izvede revizija pogodbe z našo državo in da se uveljavijo nove agrarne carine.

— Trgovinska pogajanja s Češkoslovaško. Po vesteh iz Prage se bodo trgovinska pogajanja s Češkoslovaško pričela v začetku julija. Jugoslovenska delegacija z načelnikom Todorovićem na čelu bo takoj po končanih pogajanjih z Avstrijo odpotovala v Prago. V Pragi prevladuje naziranje, da bodo pogajanja za Češkoslovaško od vseh dosedanjih pogajanj najtežavnejša, ker zahteva naša država v prvi vrsti prost uvoz agrarnih proizvodov, čemur se protivijo češkoslovaški agrarji.

— Udeležba nemške trvdke Krupp v naši železniški industriji. Nedavno smo poročali o pogajanjih med našo državo in znano nemško trvdko Krupp (Essen) zaradi sodelovanja v reorganizaciji in razširjenju železarn v Zenici, katerih delnice se kakor znano nahajajo večinoma v posesti naše države. Prvotno so se tozadevna pogajanja med našo komisijo in trvdko Krupp vršila v Nemčiji, pozneje pa so se nadaljevala v Beogradu. Projektirana je zgradba novih plavžev in valjarne železa v Zenici. Tudi ves dosedanj obrat naj bi se moderniziral in racionaliziral. Preliminarni stroški znašajo okrog 60 milijonov mark (816 milijonov Din) in bi se kriji iz reparacij. Kakor poročajo inozemski listi so bila te dni pogajanja ugodno zaključena. Na tej transakciji sta z nemške strani zainteresirani tudi trvdka Deutsche Maschinenbau A. E. (Demag) in Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft (A. E. G.).

— Državni svet in Savez srpskih zemljoradniških zadrug. Kakor znano, je letos nastal oster spor v članstvu Saveza srpskih zemljoradniških zadrug. Ker Savez ni hotel pravočasno sklicati občnega zbora, je opozicija, ki očita upravljalno gospodarjenje, preko beogradskega sodišča zahtevala sklicanje občnega zbora in je s svojo zahtevo tudi prodrla ter je sodišče sklicalo občni zbor v Jagodini. Nato pa je uprava sklicala občni zbor v Novem Sadu. Tako sta se vršila dva občna zbora, od katerih je vsak izvolil svoj upravni odbor. V sporu, katere uprava je pravilno izvoljena, je kmetijsko ministruvstvo priznalo v Novem Sadu izvoljeno upravo. Na pritožbo odbora, ki je bil izvoljen v Jagodini, pa je sedaj Državni svet soglasno uničil rešenje kmetijskega ministruvja, ker je v tem vprašanju pristojno samo beogradsko sodišče, ne pa ministruvstvo. Spor v Savezu, ki je v srbski javnosti povzročil mnogo razburjenja, je torej rešen v korist opozicije odnosno uprave, ki je bila izvoljena v Jagodini.

Borze

25. maja.

Na ljubljanski borzi je bil tudi danes devizni promet znaten, zlasti v devizah na Curih in Prago. Privatna ponudba je krila potrebo v devizah na Budimpešto, Dunaj in Trst. Med efekti je bila Trboveljska zaključena po 525.

Na zagrebškem elektnem tržišču se je vojna škoda okrepila za 1-2 točke. Pri slabem prometu je promptna notrala 450 — 451.5, trgovala pa se je za maj po 450 in za junij po 452—453.5. Med bančnimi vrednotami je bil velik promet v Praštedionu, ki se je tekom borznega sestanka okrepila od 840.5 na 852. (zaključki). Čvrstejša je bila tudi Poljedelska, ki je notrala 18—20 in Srpska, ki se je trgovala po 139—140. Dalje so bili zaključki v Hipotekarni po 58.5, v Kreditu po 58. v Jugobanki po 87 in v Zemaljski Sarajevu po 143. Zasebne vrednote so bile zapnemane. Zaključena je bila samo Slavonija po 115.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.9325, Berlin 0 — 13.7075, Bruselj 0 — 7.93, Budimpešta 9.916 — 9.946, Curih 1093.5 — 1093.5 (1095), Dunaj 7.9825 — 8.0125 (7.9975), London 277.08 — 277.88 (277.48), Newyork 56.73 — 56.93 (56.83), Pariz 0 — 223.77, Praga 168.05 — 168.85 (168.45), Trst 298.25 — 300.25 (299.25).

Zagreb. Amsterdam 0—22.9325, Berlin 13.5865 do 13.6165, Dunaj 7.9825—8.0125, Budimpešta

9.916—9.946, Milan 298.357—300.357, London 277.08—277.88, Newyork 56.73—56.83, Pariz 222.78—224.78, Praga 168.05—168.85, Curih 1093.5 do 1096.5.

Dunaj. Beograd 12.48—12.52, Berlin 169.95 do 170.35, London 34.63875—34.73875, Newyork 37.37 do 37.47, Milan 709.25—711.75, Praga 21.01 do 21.09, Curih 136.66—137.16, dinarji 12.44—12.50.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.125, Newyork 518.90, London 25.33625, Pariz 20.4325, Milan 27.34, Praga 15.38, Budimpešta 90.655, Bukarešta 3.215, Sofija 3.745, Varšava 58.15, Dunaj 73.025.

Trst. Beograd 33.3—33.6, Dunaj 264.25—270.25, Praga 56.11—56.41, Pariz 74.575—74.875, London 92.575—92.775, Newyork 18.99—18.99, Curih 865—867, dinarji 33.25—33.75.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59.14, v Berlinu 7.352.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Praštediona 845 — 0, Kreditni zavod 157 — 175, Trboveljska 525 — 525 (525), Vevče 105 — 0, Ruše 265 — 280, Šešir 105 — 0, Slavbna 56 — 0, Kranjska industrijska 310 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 450 do 451.5, kasa 450—451.5, za junij 453—454, za december 472—473, investicijske 91.75—92.5, agrarne 57—57.5, bančne vrednote: Hipo 58.5—60, Poljo 18—20, Kreditna 85—86, Praštediona 851 do 855, Ljubljanska kreditna 126—130, Junjo 87 do 87.5, za december 91.5—93, Narodna 6925 do 7100, za december 7350—7450, Zemaljska Sarajevu 140—147.5, Srpska 139—140; industrijske vrednote: Našička 1900—0, Gutmann 210—220, Slavonija 11—12, Narodna žumska 32.5—35, Nihag 3—10, Danica 145—149, Drava 375—385, Vevče 106—108, Dubrovačka 460—480, Trbovlje 532 do 537, Tvornica vag. 98—100, Sečerača Osijek 507.5 do 510.

Beograd. Vojna škoda 449—449.5, investicijske 91.5—92.5, agrarne 57—58.

Blagovna tržišča

Z lesnega trga.

Nedavno je posebna deputacija lesnih producentov iz Sušaka predložila trgovinskemu ministru načrt statuta za lesno borzo na Sušaku. Prošnjo za ustanovitev te borze utemeljuje s tem, da se sedaj preko Sušaka letno izvažajo okrog 40.000 vagonov lesa, poleg tega pa še okrog 10.000 vagonov preko Reke za Španijo, dokler nimamo trgovinske pogodbe s Španijo. Istočasno so sušaki industriji podvzeli akcijo, da se izgradi luka v Martinšnici, kjer bi se lahko uredilo skladišče za 130.000 kub. m. lesa. S tem bi kapaciteta sušakega pristanišča mnogo pridočila ter bi bilo mogoče ves les iz Slovenije izvažati preko Sušaka — Martinšnice — V zadnjem času se jugoslovenski mehki les v vedno večji množini izvažuje v Afriko, in to ne samo v severno temveč tudi v francoske kolonije ob zapadni obali. Francoski korespondent dunajskega »Holmarkta« je mnenja, da bodo direktne kupčije iz Jugoslavije v Zapadno Afriko sčasoma zavzele znaten obseg. Težkoče obstojajo predvsem le zaradi dimenzij (v francoskih kolonijah se v prvi vrsti trgujejo madrijerji v določenih dimenzijah od 75—220 mm).

Ljubljanska blagovna borza (25. t. m.) Tendence živahna. Zaključnih je bilo 5 vagonov, in sicer 2 vag. desk, smreka-jelka, 28 in 38 mm, monte, fco vag. meja po 515, 1 vag. tramov, 6—7 m in 4.5, 5.6 od 10 m, fco vag. meja po 300; 1 vag. tramov 3-3, 3-4, 4-4, od 4—9 m, odnosno do 13 m, po vag. meja po 335 in 1 vag. tramov 18-24, od 5—8 m, po vag. nakl. post. po 250. Nudi se 30 vag. drv, hrastovih, popolnoma suhih, 80 odst. cepanic, 20 odst. okroglice, po vag. nakl. post. po 14. Po vpraševanje je za hrastove podnice, 43 milimetr., 2.65 m, 18—28 cm, fco vag. nakl. post. po 1050. Deženi pridejki: Tendence nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (73-79 kg, 2 odst., slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 410—412.5 Din, slavonska promptna po 397.5—400; turščica (slov. post., navadna tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 350—352.5; moka: »Og.« fco Ljubljana, plač. po prejemu po 555—565.

Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 7 vag. pšenice,

Iz življenja in sveta

Rudniške katastrofe v Ameriki

Naš list je že poročal o nenavadno težki rudniški katastrofi, ki se je dogodila v Brownsvilleju v Pennsylvaniji. Doslej so rešili samo nekaj živih ljudi, 96 mrtvecev so spravili na dan, a preko 100 jih leži gotovo mrtvih v rovih. Ko so izkopali prvega živega rudarja, so se odigrali okoli rudnika pretresljivi prizori. Sorodniki in znanci nesrečnežev so se nabrali od vseh strani, ker so upali, da bodo rešili še druge rudarje. Policija je morala opetovano nastopiti, da vzdrži red. Bojijo se, da bo nervoznost mase povzročila težke nemire.

Istčasno skoraj so poročali o drugi eksplozijski katastrofi v karlinskem premogovniku (v Kentuckyju). Po silnem naporu so od 25 pogrešanih rudarjev rešili 10, za druge še ne vedo.

Oton Braun,

predsednik pruskega zbora, je najuglednejši nemški republikanec in ima največ izgledov, da mu bo poverjena sestava nove nemške vlade.

Razstava moderne kulture v Brnu

Kakor smo že poročali, se odpre ta veličanska razstava danes (v soboto) ob 10. dopoldne. Odprto se bo odprlo za zastopstva vsega kulturnega in javnega življenja na Češkoslovaškem, a zbor moravskih učiteljev bo izvajal na začetku in koncu več skladb. Na večer pred otvoritvijo so privikrat priredili svečano iluminacijo.

Razstava je tako vzorno urejena, da ima vsak važnejši oddelek svoj telefon, ki je priključen telefonski centrali. Vseh telefonskih naprav je skupaj 44.

Wilkins in Eielson

se pripravljata za let iz Spitzbergov na Norveško potem ko sta preletela polarne kraje.

Zvonimir Kosem:

Izletniki

Prepevaje, s smehljajočimi se lici, so šli preko poljane in poslušali, kako viskajo proti nebu škrjančki.

Mak sredi polja se je zibal v vetru, pšenica je valovala kakor od maestra razgibano morje, stara tepka kraj njive je skrivnostno pošumevala s svojimi vejami.

V daljavi, v svežem zelenilu bukovja kipeči grički in hribi — iznad njih čisto v ozadju pod nebo bleščeči se beli dvori Triglava.

Gospodična Veronika, ki je stopala na čelu izletnikov, je prepevala:

Oj tam za goro, oj tam za goro, škrjančki, škrjančki nam pojo...

Pa je sredi pesmi nenadoma utihnila in zamahnila s slamnikom za velikim pisanim metuljem, ki se je preletaval baš pred njo.

«Hoj, hoj, hoj!» se je s sumljivim naglasom oglašil iz družbe gospod Jurij.

«Nu — kaj?» gospodična Veronika je planila iz trave. «Ali mislite, da ga ne bom ujela?»

«Metuljček je lep, da, da...» je nadaljeval s pojočim glasom gospod Jurij. «Samo brzo leti, prebrzo frči —»

Poleg oddelkov, ki smo jih že omenili, bo vzbujal posebno zanimanje gotovo oddelk vojnega ministrstva. Razstavljeni bodo predmeti iz vojaškega geografskega zavoda, vojaškega znanstvenega zavoda, vojaškega študijskega instituta za zračno plovbo in material, ki bo podal sliko o vzgojnem delu v armadi. Ta bo gotovo najbolj vplekel. Znano je, kako se češkoslovaške vojaške oblasti trudijo, da bi poslale iz vojašnic v civilno življenje čim bolj zavedne državljane. Analfabetizem pobijajo kakor nikjer drugod, na etično vzgojo polagajo največjo pažnjo, a prav tako tudi na poklicno vzgojo, zlasti na poljedelsko. Iz tega oddelka se bodo učile lahko vse druge države, kakšne naloge ima militarizem poleg brambnih in patriotskih. Zastopana bo tudi telesna vzgoja po vojašnicah.

Fosgenske zaloge bodo uničili

Komisija strokovnjakov, ki preiskuje vzroke in učinke fosgenske katastrofe v Stoltzenbergovi tovarni v Hamburgu, je sklenila, da bo dala uničiti vse preostale zaloge nevarne snovi. Zaloge šteje kakšnih 3000 steklenic. Za uničenje bodo izbrali bržkone kemično pot z amonijakom.

Dama s cigareto

Zastopnik filmske družbe Pathé, Journal Drankov je odpotoval te dni na Poljsko, kjer je menil posneti nov film. Med vožnjo iz Katowic v Varšavo se je seznanil z elegantno mlado damo, ki je trdila, da se imenuje Ema Borelli in da je sestrična Pole Negrijeve. Ponudila mu je cigareto. Ko jo je Drankov pokadil, je zapadel v težko spanje. Čez nekaj časa ga je omotica minila in je opazil, da stiče dama v družbi nekih moških po njegovih žepih. Drankov je dvignil hrup, vendar so neznanci ubegnili s 40.000 zlotov. V Varšavi je okradenec slučajno naletel na damo in jo je dal aretirati. Dognali so, da je nemška artistinja Wendorfova, ki je bila že večkrat kaznovana.

Vihar in vlak

Nad Lodzem je razsajal te dni takšen vihar, da je vrgel cel tovorni vlak iz tira. V bližini mesta je podrl hišo, pri čemer sta bili dve osebi ubiti.

O nenavadno močni nevihti poročajo tudi iz Berlina. Strela je udarila v tank z vodikovim plinom Zeppelinovih delavnic v Staaken. Eksplozija je bila tako močna, da je odnesla železne dele tanka stotine metrov daleč in razbila vse šipe v okolici. Vendar ni bilo človeških žrtev. Pač pa je strela na drugem mestu ubila neko žensko. Voda je poplavlila mnogo cest da je morala nastopiti požarna bramba.

J. B. Mairy,

ki je kljub svojim 60. letom nastopil turnejo z bobnom po Belgiji. Udeležil se je že večih tekem s svojimi bobnom in bil vedno zmagovalac.

Zadnje pismo generala Auffenberga

Dumajski listi poročajo o vsebini zadnjega pisma generala Auffenberga, avstrijskega zmagovalca v svetovni vojni pri Komarovu. Upokojeni general je živel zadnje čase silno bedno. Prejemal ni baje nobene pokojnine in se je moral preživljati s tem, kar je zaslužil s pisanjem. Nekaj dni pred smrtjo je poslal avstrijskemu vojnomu ministru Vaugoinu prošnjo, naj se vendar usmili njegove družine, da ne umre od lakote po njegovi smrti.

Avstrija ni hotela priznati Auffenbergu penzije zaradi tega, ker je smatrala bivšega vojskovodjo za romunskega državljana. Romunija pa ni hotela o njem nič vedeti. Tako je moral bivši general pozimi prezebiti, vse leto pa stradati in je umrl v bedi, ki se za nekdanjega vojskovodjo pač ne spodobi. Pravijo, da bo avstrijska republika sedaj uredila zadevo njegove penzije, kar je s človeškega stališča čisto v redu. Ker je bil Auffenberg končno le sluga režima, ki je državo upropastil, čeprav je s svojimi zmagami pripomogel k njenemu porazu.

Ahilleion prodan

Grška vlada je kupila gradič Ahilleion na Krfu za 15 milijonov drahem. Ahilleion je bil svojčas last pokojne avstrijske cesarice Elizabete, po njeni smrti pa ga je kupil nemški cesar Viljem. Znano je, da se je za nakup Ahilleiona potegovala zadnja leta neka inozemska delniška družba, ki je hotela na Krfu odpreti mednarodno igralnico po vzorcu igralnice v Monte Carlu. Družbi pa je stavila grška vlada tako težke pogoje, da ni mogla računati na uspeh. Pred časom se je govorilo, da bo grška vlada spremenila Ahilleion v zdravilišče, kar se bo sedaj najbrže zgodilo, čeprav javnosti še ni znano kakšno tako izrecno določilo.

Potres v Peruju

Iz Lime poročajo, da je silen potres popolnoma uničil kraj Jaen. Mnogo ljudi je bilo ubitih, na stotine jih je brez strehe. Potresni sunki se nadaljujejo zlasti okoli mesta Chachapoya.

Lepe samoveznice

zadnjih novosti ter vse druge modne potreščine izbere po najnižjih cenah pri tvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Afganski kralj in kraljica v Angori

Na svojem svetovnem potovanju je dospel afganski kraljevski par sedaj v Angoro, kjer je bil izredno pristrčno sprejet od turškega diktatorja Kemala paše. Velike nepravilnosti so bile edinele s stanovanjem, kajti turška prestolnica nima luksuznih hotelov in visoke osebnosti morajo radi tega prenočevati v salonskih vagonih na angorski postaji.

Aman Ullah si je ogledal mesto in mestni svet mu je poklonil album s slikami mesta, dve dragoceni preprogi ter kipec, ki predstavlja Kemal pašo. Potem sta šla kralj in kraljica v parlament, kjer se je vršila njima na čast svečana seja. Po svečanem pozdravu je kraljevski par prisostvoval debati v parlamentu, kjer se je razpravljalo baš o uvedbi latince, katero je turški parlament sprejel in priznal in ki se v najkrajšem času uvede v evropizirani Turčiji.

Boby, tekač na dolge razdalje

Huet, neki hotelir v Louvrienu (Belgija), je stavil, da bo opravil na biciklu in v spremstvu svojega psa Bobja pot iz tega kraja v Angers (na Francoskem) in nazaj, približno 1100 km. V dveh dneh sta bila potem v Parizu, kar ni malenkost, ker znaša ta pot 270 km. Ostane še nad 800 km. Za moža bi se šlo, ker je treniran kolesar, ampak Bobby mora še prav pogumno dvigati lastne pete. Doslej se je držal dobro in je pričakovati, da bo vztrajal do konca, kjer ga čaka velika čast, a njegovega gospodarja še večja nagrada.

Klobuk za 37.000 frankov

V pariškem hotelu «Drouot» se je pred kratkim vršila prodaja antikvit, med katerimi je bil tudi klobuk cesarja Napoleona I., katerega je Napoleon nosil še kot francoski konzul. Prvotna cena za klobuk je znašala 15.000 frankov. Licitatorji so jo tako navijali, da se je dvignila na 37.000 frankov. Snok je zanimivo, kako visoke vsote se plačujejo za vojaške spominke v Franciji. Neka svetinja za vojake in podčastnike se je prodala na tej dražbi za 31.000 frankov, čeprav ni ne zlata ne srebrna, ampak ima svojo vrednost samo kot predmet iz zgodovinskega časa.

Zločinci v akcijski družbi

Ta »izbrana« družba je obstojala v Ameriki seveda v Chicagu. Policija jo je odkrila te dni in jo poaretirala. Stevilni višji upravni in policijski uradniki so bili nje člani in tako je umljivo, da je lahko več let ugajala svoj zločinski posel nemoteno. Posel se je pa izplačal, saj je donosil na leto baje okroglo 15—20 milijonov dolarjev.

Letalo na ulici

V Viborgu na Finskem se je dogodila težka nesreča. Dve vojni letali sta trčili skupaj, pri čemer se je eno vnelo in padlo v sredo prometne ulice. Pilot je zgorel, mehanik se je raztreščil na neki stregi. Dva pasanta, starejša dama in neki mladenič sta bila ubita, dva druga pasanta lažje ranjena. Letalo je padlo na avto, ki je bil slučajno prazen, in ga popolnoma razbil.

Razsodba v kolmarskem procesu

V četrtek je porotno sodišče v Kolmarju obsodilo štiri obtožence (med njimi tudi dr. Ricklina, voditelja alzaških avtonomistov) na eno leto ječe. Drugi obtoženci so bili oproščeni. (Glej poročilo na drugem mestu.)

Fachot,

francoski generalni državni pravdnik.

Dr. Ricklin,

vodja alzaških avtonomistov.

Radio

Izvrleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kw). LANGENBERG (468 m 25 kw). STUTTGART (379 m 4 kw). PRAGA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). ZAGREB (310 m 0,7 kw). BRNO (441 m 3 kw). DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw).

Sobota, 26. maja.

BERLIN 20.30: Zabaven večer. (Petje in godba).
FRANKFURT 20.15: Anzenbergerjeva burka »Dvojni samomort«.
LANGENBERG 20.20: Zabaven večer.
STUTTGART 20.15: Sturm - Färber: »Ekstemporalnost; veseloigra v 3 dejanjih.
PRAGA 20.20: Prenos programa iz Brna.
LONDON: 19.45: Orkestralni koncert. — 1. German: »Nell Gwynn; uvertura. — 2. Saint - Saens: Sarabanda za godala. — 3. Pierné: Farandol. — 4. Tri pesmi za tenor. — 5. Eliot: Tri skladbe za orkester. — 6. Tri pesmi za tenor. — 7. Higgs: Sullivan. — Mešan večer.
ZAGREB 19.30: Prenos opere iz Nar. gledališča v Ljubljani.
BRNO 19: Koncert češke glasbe. (Orkester in solisti).
20.20: Slovaški večer. (Zbor deklic in dečkov).
RIM 21.15: Prvo in drugo dejanje Puccinijeve opere »Turandot«.
DUNAJ 20.15: Večer dunajske glasbe.
VARŠAVA 20.30: Lehárjeva tridejan. opera »Vesela vdova«.
STOCKHOLM 19.30: Koncert starih plesov — Veseloigra s petjem.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

on, ne gospodična Veronika, niti ne gospod Tomaž in Gašpar. Opazila pa je to s svojim strokovnjaškim očesom gospa Kunigunda, in sekundo pozneje je vso družbo nemalo iznenadil v njeni desnici nad mizo iztegnjeni zvezek, ves izpisan s pesmimi...

«Evo — poezije našega gospoda Jurija!»
Rdeč kakor dekle, zasačeno po materi pri čitanju pregrešnega romana, je gospod Jurij zamrmral nekaj o in diskretnosti gospe Kunigunde. Ali v tistem trenutku ga je za neljubi dogodek obilo odškodoval veseli vrisk gospodične Veronike.

«Poljubček ste zaslužili, gospod Jurij — zdaj vendarle vidimo, da ste pesnik!»
A njene oči so bile še zgovornejš od besed...

In gospoda Tomaž in Gašpar sta se unisono zmagoslavno vzdaval: «Za to veselje, da se glede gospoda Jurija nisva varala, in smo tako rekoč črno na belem odkrili v njem novo zvezdo na nebu poezije — pa še en literček na mizo. Ljuzka, tistega bolj šega, cekinastega!»

Nič ni odgovoril na to učeno logiko obeh modrijanov Tomaža in Gašparja gospod Jurij, samo oči so se mu skrivnostno posvetile, in ko so s poljske poti zavili na vrt živahne vaške gostilne, polne nedeljsko oblečenih kmečkih fantov in deklet, je za belo pogrnjeno mizo, pod cvetočim vešjem, javljano, zavzel mesto nasproti gospodične Veronike in ji z galantnostjo francoskega markiza natočil v kozarec šumečo, rdečo vsebino pokalice, med tem ko je sebi naročil vina. Po starem, lepem slovenskem običaju je družba stanovito sedela in pila vse do mraka, in med tem časom sta gospoda Tomaž in Gašpar ugotovila, da bi kranjske klobase in cviček brez dvoma odlično tekli tudi božanstvenikom na Parnasu in Olimpu. a gospa Kunigunda je na podlagi svojega opazovanja prišla do zaključka, da je gospod Jurij v njeno nečakljivo vključil enomesečnemu poznavstvu že smrtno zaljubljen...

Račun za pokalice, ki jih je popila gospodična Veronika, ni bil velik in gospod Jurij je — kot kavalir — brez najmanjšega gubancenja čela iz notranjega žepa suknjiča žurno privlekel novčarko. Pri tem mu je iz žepa palo nekaj na tla, česar ni opazil ne

Profesor Gašpar je bil ta godrnjavs, zmerom pripravljen boriti se za pravico.

Toda gospodično Veroniko je bilo težko ugnati v kozji rog!

«Vkljub vašemu natančnemu, gospod profesor, sem in ostanem duhovita dama!» je napihnila šobico. — «Gospod Jurij, vam pa zaukajujem, da mi že do mraka zložite kar najbolj srčan sonet...»

Tedaj pa, o dragi kristjani — kako sramežljivo in zagonetno se je nasmehnil naš gospod Jurij!

«Pokalice vam ne odide, gospodična, ali s sonetom ne bo nič —»

«Tedad niste pesnik, gospod Jurij?»

«Samo navaden zemljan, recimo geometer, ko položim izpite...»

«Brrrrrr — — —!»

Obadva hkrati, docent Tomaž in profesor Gašpar, sta poskočila. kakor na novelje.

«Fant gorenjski, korenjak po božji volji, pa ne pesnik? Nák, gospodična, le nikar mu nič ne verjemite — samo iz skromnosti izvira to njegovo taje nje... Saj stvar vendar ne bi bila v redu, slava gospoda, ako ne bi on, sin naše vesele Šmarne gore gojil pesniške stroke, ko je vsa Gorenjska tako rekoč, ena sama lepa pesem...»

«Pa nič!» se je ujezila gospodična Veronika in obesila slamniki nazaj na roko. «Ker ste tak kavalir, gospod Jurij, da javno izražate dvom o moji lovski spretnosti in sreči, mi boste pa zdajle kupili pokalico! Tamle je gostilna!»

«Ojoj!» je zajaval debeli docent Tomaž, ki je šepal ob strani svoje boljše polovice, gospe Kunigunde. Veronikine tetke. «Ali ne veste, gospodična Veronika, da je gospod Jurij pesnik in da so pesniki zmerom brez denarja?»

«Pesnik sem, pesnik tja — pokalico mi mora plačati, ako hoče ostati na dobrem glasu v naši slavni družbi!» se je hudomušno naščepirila gospodična Veronika. «Pa on tako in tako ni pesnik — saj mi še ni zložil nobenega soneta!»

Nekdo je tedaj bridko zastokal za njenim hrbtom, kakor da so ga z mečem sunili v srce.

«O jejhata, preljuha logika, kje si doma? Nezasodnost, trojka, gospodična Veronika! Sedite! Ako naš dični gospod Jurij ne kuje sonetov vam, dražestna gosipa, s tem vendar še ni rečeno, da ne bi bil pesnik. Mogoče pa zлага pesmice samemu sebi ali drugim gospodičnam na čast!»

Sport

Finale prvenstva LNP Primorje : Maribor

ASK Primorje ter ISSK Maribor igrata v nedeljo 27. t. m. ob 16.30 na igrišču Primorja kot prvaka Ljubljane in Maribora odločilno tekmo za letošnje prvenstvo LNP. Kot predtekma se vrši ob 15. prvenstvena tekma rezervnih moštev Primorja in Slavije.

Ze lani in predlanskim se je morala Ilirija v finalu z mariborskim prvacom Rapidom oz. Mariborom trdo boriti za prvenstvo. Tudi Primorje, novi ljubljanski prvak, ima premagati na poti do poudarjenega prvenstva v SSK Mariboru najresnejša tekmeča, Maribor je jeseni, ko še ni bil v današnji odlični formi, na svojih tleh zmagal nad Primorjem s 3 : 1, pred kratkim pa je nadvaljal Ilirijo s presenetljivim rezultatom 3 : 0. Ze ta dva rezultata sama dokazuje, da gre SSK Maribor za odločilno borbo za prvenstvo LNP za 1927/28 s popolnoma realnimi izgleidi.

Ilirija : Austria

Debut celovškega prvaka v Ljubljani 28. t. m.

SK Ilirija igra na binkoštni ponedeljek ob 16.30 mednarodno tekmo s SK Austria iz Celovca. Kot prvak Celovca oz. Koroške bo Austria zanimiv gost, tembolj še ker gostuje prvič pri nas. V Celovcu je igrala Ilirija z njo neodločeno 1 : 1, v medmestni tekmi Celovec : Ljubljana, ki je končala z 2 : 1 za Ljubljano, je igralo 7 igralcev Austrije. Tudi sicer beleži Austria letos več lepih uspehov, v prvi vrsti laskavo zmago nad dunajskim profesionalnim WAC s 3 : 1. Jeseni je igrala s sedanjim graškim prvacom Grazer Sportklubom (bivši Strassenbahnerji) zmagovito 6 : 3 in z ljubljanskim Primorjem 4 : 2. — Za predigro je določil LNP prvenstveno tekmo rezervnih moštev Ilirije in Hermesa, ki se prične ob 15. uri.

Binkoštni nogometni program. V Ljubljani se odigra v nedeljo ob 16.30 na igrišču Primorja ob Dunajski cesti **finale za prvenstvo LNP za 1927/28** med ljubljanskim prvacom ASK Primorjem in mariborskim prvacom ISSK Mariborom. Predtekma ob 15. Primorje rez. : Slavija rez. (prvenstvena). — V ponedeljek 28. t. m. ob 16.30 igra SK Ilirija na svojem igrišču mednarodno tekmo s koroškim prvacom SK Austria iz Celovca. — Predtekma ob 15. Ilirija rez. : Hermes rez. (prvenstvena). V Mariboru organizira medklubski odbor LNP tekme za pokal mariborskega trgovca Ilgerja; v turnirju sodelujejo SSK Maribor, SK Zeleničar, SK Svoboda in SK Ptuj. — Na Rakeku odigra v nedeljo ob 14.30 tamkajšnji SK Javornik in SK Elan iz Novega mesta revanšno odločilno tekmo za podeljeno prvenstvo ljubljanskega okrožja LNP. Prvo srečanje med njima v Novem mestu je končalo s 4 : 1 v prid Elana. V Trbovljah igra v nedeljo ob 15. uri SK Amater z vojaškim SK Triglavom iz Ljubljane.

Tour de Slovenie. Kolesarska dirka »Tour de Slovenie« se zaradi stalno slabega vremena in slabega stanja cest preloži na kasnejši termin. — Odbor.

Tenis turnir Klagenfurter Athletiker Sportklub : TKD Atena. Postava: dame: Obermann, Luggin, Apel L., Apel H., Monndre; gospodje: Maurer, Löscher, dr. Kugler, dr. Zenkl, Apel, Haberl, baron Boynburgk, Klenwächter. — Dame: Ravnihar, Samec, Dacar M., Heinrich, Pekoli. Gospodje: Bleiweiss M., Dacar, Novak, Froier, Finotti, Medved, Zajc, Pinter.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Danes ob 17.30 morajo priti na igrišče naslednji atleti: Stepinšek, Pero, Režek, Vrečko, Fröhlich, Gaberšek, Outrata, Habič, Soukal. Obvezno! — Načelnik.

ASK Primorje. Danes sestanek ob 20.30 v klubskem tajništvu, Masarykova cesta. Prošijo se, da se istega sigrano udeležijo atleti: Stofa, Močan, Korče, Furlan, Janovsky, Zoraga, Omladič, Corradini, Perovič zaradi »Jutrova« stafete. — Načelnik.

SK Krakovo. Seja poslovnega odbora se vrši dne 29. t. m. ob 20. uri v posebni sobi gost. Usenik na Rimski cesti. Udeležba za odbornike strogo obvezna. Podpredsednik.

Hazena v Cerknici. Na binkoštni ponedeljek ob 11. uri dopoldne se vrši hazena tekma med družino SK Elana in družino SK Slivnice. Ker sta obe družini precej enako močni, obeta biti tekma zanimiva in napeta.

Kriza v JNSu. Zagrebški, beograjski in subotički poudarjeni pri JNSu protestirali proti temu, da bosta JNS zastopala na letošnjem kongresu FIFA v Amsterdamu predsednik dr. de Marchi in tajnik Riboli. JNS je sicer zavril ta protest, vendar pa je dr. de Marchi podal ostavko na mesto predsednika JNSa. Mesto njega je določil poleg g. Ribolija za našega delegata blagajnik g. Zangl. Posle predsednika JNSa bo vodil do redne glavne skupščine II. podpredsednik Krčelič.

Olimpijski dan v Celju. Po inicijativi KS kolesarjev Celje, priredbe združena sportna društva v Celju Olimpijski dan dne 10. junija t. l. Predsedstvo prireditve se je poverilo g. Wagnerju (SK Celje), ter so objavili sodelovanje: SK Celje, Atletik SK, »Aero klub«, »Motoklub«, SPD, skavti, Klub slov. kolesarjev Celje in smučarski klub Ojstrica. Na predvečer bakljada z godbo, v nedeljo dne 10. junija ob 11. uri velika sportna povorka po mestu z godbo in promenadnim koncertom. Popoldne na Glaziji dve nogometni tekmi, lahkoatletske tekme, gimkana motociklistov in kolesarske dirke. Z ozirom na vse bvale vredno skupno delovanje vseh celjskih sportnih organizacij, je pričakovati najboljšega uspeha v prid olimpijskemu fondu.

TKD Atena. XXIX redni občni zbor TKD Atena se vrši dne 8. junija t. l. ob 20. uri v damski sobi »Emone« — Odbor.

Holandska porazila Madžarsko. V Noordwijku sta Holandca Kopman in Timmer v II. rundi tekmovala za Davisov pokal porazila Madžare Kehrlinga, Peterja in Takacza 3 : 2 in tako zagurala Holandski nadaljnje tekmovalje. — Slika letošnjega Davis-cupa je sedaj taka: V Ameriki so od šest tekmovalcev ostali še štirje: Kanada in Japonska, USA in Kina. — Končni favorit je seveda USA. V evropskem pasu je iz drugega kola nedoigrano edino še match Danska : Avstrija; slednja nima kaj izgledov, da bo uspešno prestala to rundo. Od 27 evropskih udeležencev pokalnega tekmovalja jih je v prvih dveh rundah izpadlo 18 in tekmujejo še: Indija in Italija, Nemčija in Vel. Britanija, Holandska in Danska (Avstrija), Češkoslovaška in Nova Zelandija. Najzanimivejše bo vsekakor srečanje med Nemčijo in Anglijo, ki sta priložni enake močni; sodeč po zadnjih rezultatih bi prisodili skoro več izgledov Angliji. Italija bo eliminirala Indijo, Danska bržčas Holandsko in Čehi Novozelance, tako da je pričakovati za semifinale bojev med Italijo in Anglijo ter med Dansko in Češkoslovaško.

Na vrhunec sveta

(Filmsko predavanje ZKD o ekspediciji na Mont Everest leta 1924.)

Misli nebroj ljudi leta tudi na vrhunec sveta. Kako izgleda? Ali je tam življenje sploh možno? Kakšna je ta pustinja snega in večnega ledu? Vsa korak pod zemljo in nad njo je osveto po človeškem duhu. Človek triumfira, ker si je osvojil tečaj zemlje, zavzeval tropične pasove, raziskal globočine Oceana in zmagal končno tudi nad zrakom. Edino ena trdnjava je ostala doslej še nepremagana, in to je Mont Everest, krona 3200 km dolgega pogorja Himalaja. Na ta najvišji vrh sveta, ki leži 8840 m visoko nad morsk gladino, se je izvršilo nebroj ekspedici, ali doslej še vse brez uspeha. Leta 1924 se je na pobudo geografskega društva v Londonu zopet osnovala dobro pripravljena ekspedici, katero nam bo nazorno popisoval film in z njim združeno predavanje ZKD v prostorih kina Matice. Ta zanimiva prireditve se vrši na binkoštno praznike v nedeljo in ponedeljek, vsakokrat ob 11. uri dopoldne in vabimo cenjeno občinstvo zlasti pa dijaštvo in šolsko mladino, da si ta poučni film

Mag. št. ad 20.813/28. ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje

oddajo kamnoseških del

za dvorano nove palače »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni razpisni pripomočki in podatki se dobe počenši s 26. majem 1928 med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski dvorovi 2-II.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 1. junija 1928 do 11. ure v imenovanem uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 25. maja 1928.

Ne morete izhajati

pri plačevanju uslužbenkega davka brez brošure:

fin. svet. JOS MOSETIZH:

Usluzbenski davek

Obsega zakon, pravilnik, davčne lestvice, obrazce za napoved davka, razne izvršilne predpise in pojasnila. Brošura velja 18 Din, s poštnino vred 20 Din. Istotam se dobivajo tudi **davčne lestvice za preračunavanje davka** po 2 Din in **obrazci za napoved uslužbenkega davka** po 1 Din.

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova 54,
podružnica v Mariboru, Aleksandrova ul. 13.

Potovalnega nadzornika

išče prvorazredna zavarovalna družba za specialne branše za Slovenijo.

Ponudbe z referencami in Curriculum vitae na anončno ekspedicijsko Jugoslavensko Rudolf Mosse, Zagreb, Zrinjevac 20.

Oddaja del.

Stavbni odbor za gradbo okoliških šol na Vrhniki razpisuje oddajo

zidarskih, tesarskih in vseh obrtniških del

pri zgradbi enorazredne ljudske šole v Ligojni pri Vrhniki. Načrt in pogoji so na vpogled v občinski pisarni na Vrhniki med uradnimi urami.

Ponudbe, katere naj vložijo le koncesijonirani zidarski mojstri in stavbeniki, je doposlati do vštete 9. junija do 4. ure popoldne na županstvo na Vrhniki.

Kupim večji listnat

ali iglast GOZD

kateri mora biti sposoben za posek (debel les). Ponudbo na oglasni oddelček »Jutra« pod »Večji gozd«. — Posredovalci dobijo provizijo. 6420

Zahvala.

Vsem, ki so spremlili našega nepozabnega očeta

Jožefa Oblaka

na zadnji poti njegovega življenja, izrekamo tem potom na skrenejšo zahvalo

Zahvaljujemo se g. »uniku« ž. p. kapucinom, nadarost. gas. društvu v Zabni, godbi istega društva za gajilve za ostinke, pevcom, ki so li-pozapeli večno lepi pesmi »Vigred« in »Blagor mi« ter gasilnim društvom: Skofja Loka, Stara Loka, Virmase-Sv. Duh Bitnje, Strazišče in Kranj in »Kotje Lošk« ter »Kranjski gasilski župi, za tako številno udeležbo pri pogrebu.

Tudi vsem sorodnikom in znancem in sočustvujočim bodi izrečena najiskrenejša zahvala.

6510

Rodbina v žalosti.

Za lepo vreme

HUMANIK

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a (Petovia)
CELJE, Aleksandrova ulica 1
MARIBOR, Gosposka ulica (Jos. Martinz)
PTUJ, Slovenski trg (Petovia)

6388

Iščem v najem ali nakup

kontaktno žago (polnojarmenik)

Detajlne ponudbe je poslati čimprej na oglasni odd. »Jutra« pod »Zaga-polnojarmenik«. 6416

Lubasova harmonika

pride na velesemenj

Pavilion »H« Koja št. 510-512, 458-462.

Ker naša konkurenca širi o nas lažnive vesti, je v Vašo korist, da se prepričate o svetovno znani

Lubasovi harmoniki

Lubasova harmonika je prvovrstna po kakovosti. Lubasove harmonike ne more nihče originalno ponarediti. Lubasova harmonika se igra po vsem svetu. Lubasova harmonika je zamčena 2 polni leti. Lubasova harmonika je že 50 let najboljša. Lubasova harmonika je čudovito poceni in sicer:

Št.	Ime	2 vrstna	2 krat glašena	Din
500	»Apolo«	2	2	800—
509	»Musika«	2	2	800—
512	»Harmonie«	3	2	1200—
515	»Princes«	3	2	1600—
519	»Kraljica«	3	3	1800—
523	»Sirene«	4	2	1950—
527	»Ljubček«	4	3	2100—

Te cene veljajo samo za ljubljanski velesemenj.

Brez drugih stroškov! Iz tvornice v Celovcu 10 % ceneje! Po teh cenah in v tej dobri kakovosti kupite samo pri

FRANC LUBAS & SIN

izdelovalnica harmonik
Celovec (Klagenfurt), Avstrija

Lastni zastopniki in zaloge v Severni Ameriki, Južni Ameriki, Franciji, Belgiji, Nizozemski in Nemčiji. 6346a

Št. 18.908/ref. IX.

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje

oddajo del za adaptacijo Nušakove vojašnice

Ofertalni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami in sicer: za zidarska in tesarska dela od dne 29. maja 1928; za mizarska, ključavničarska, kleparska, krovka, steklarska, pleskarska, vodovodna dela od dne 1. junija 1928 dalje.

Oferte za zidarska in tesarska dela je vložiti dne 6. junija 1928 do 11. ure, za ostala dela pa do dne 9. junija 1928 do 11. ure v zgoraj imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 24. maja 1928.

Cefir za srajce!

Najnovejši vzorci!

A. & E. Skaberné
LJUBLJANA

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Take in podobne so bile moje misli, ko jih je nenadoma zmočilo pojavljanje kočije, ki se je počasi prikazala na vrhu klanca. Po katerem sem se vzpenjal navkreber. Trebušasta postava kočijaževa in glavi dveh lakejev, ki sta sedela zadaj, so se za trenutek ostro začrtale na nebesnem ozadju. Nato je oprezno krenila nizdoli proti meni. Lakeja sta skočila s svojega sedeža in zavrla koleasa; v čistem poletnem zraku mi je škripanje osi, žvenketanje uzd in prhanje nestrpnih konj razločno udarilo na uho.

Takoj sem spoznal v kočiji voz gospe Saint-Alaise; obšla me je izkušnja, da bi obrnil konja in ubral drugo pot. Toda moj ponos se je uprl temu; popustil sem vajeti in zajahal kočiji naproti.

Po tistih dogodkih v Cahorsu še nisem bil videl nikogar razen župnika Benoita, in zaskrbelo me je, kako me bo pogledal, kdor sedi v vozu. Zdelo se mi je, da vozi kočija strašno počasi; nato sem vendarle prispeel do nje in pogledal vanjo, držeč klobuk v roki.

In kdo je sedel na častnem mestu? Namestu gospoda markiza, njegove matere ali svojega prijatelja Louisa, s katerim sva se bila tako po nesreči razšla, sem uzel drobno postavico z blešnim obrazkom in preplašenimi očmi. Ko me je opazila, je zardela kakor mak; njene zrenice so se razširile in ustnice so ji vzdrgale tako bolešno, da se mi je zasmilila v dno srca. Bila je gospodična Deniza!

Če bi bil prej vedel, da sedi v kočiji ona, bi jo bil molče minil; po vsem, kar se je bilo zgodilo med nami, bi bilo to pač najboljše. Toda njeni ljudje so iz zlobnosti nalašč ukrenili drugače: ustavili so kočijo, tako da sem moral tudi jaz zdržati konja. Prepozno sem opazil, da je sama, če nisem štel dveh služabnic, ki sta ji sedeli nasproti.

»Gospodična!« sem jo pozdravil, sam ne vedoč, kako sem odprl usta.

»Gospod!« je odvrnila nehote.

Tem besedam prav za prav ne bi bil smel dodati ničesar več; moral bi se bil pokloniti in odstraniti. Ne vem, kaj mi je bilo, da sem nadaljeval:

»Gospodična se najbrž vrača ... v Saint-Alais?«

Trenila je z usti, a glasu ni spravila iz njih. Gledala me je kakor ukleta. Toda starejša izmed njenih žensk je odgovorila namestu nje.

»Menda, gospod, mi je zabrusila z razigranim obrazom.

»In gospe de Saint-Alais?«

»Madame so ostali v Cahorsu,« je odvrnila deklina z enako živahnostjo kakor prej, »pri gospodu markizu, ki ima v mestu opravka.«

Zdaj bi se bil vsekako moral odstraniti; toda deklica me je še vedno gledala, vsa rdeča in nema kakor kip; in prizor, ki sem si ga mahoma naslikal v duhu, kako bo sama in brez zaščite prispela v Saint-Alais, mi je obenem s spominom na obešenjaške obraze, ki sem jih bil videl ob vhodu v vas, vdihnil željo, da bi ostal še malce pri njej in bi ji kakorkoli razodel svoje prave misli.

»Gospodična,« sem rekel nehote, ne meneč se za služinčad, »nikar se ne peljite dalje.«

Ena izmed ženščin je zamrmala: »Ta bi bila lepa!« Druga je rekla: »Vse, kar je prav!« in nesramno zmajala z glavo. Tudi gospodični Denizi se je razvezal jezik.

»Zakaj pa ne, gospod?« je vprašala razločno in odmerjeno, z očmi, širokimi od začudenja, ki je bilo močnejše od njene plahosti.

»Zato,« sem odvrnil (v srcu sem se že kesal svojih besed), »zato, ker je ves kraj v takem stanju, da ... Reči sem hotel, da se gospa markiza morda ne zaveda povsem ...«

»Česa se ne zaveda, gospod?« je zviška vprašala Deniza.

»Tega,« sem zajecjal, da je veliko nezadovoljnih ljudi, gospodična, in ...«

»V Saint-Alaisu?« je dejala.

»V okolici, mislim,« sem nerodno popravil. »In z eno besedo,« sem nadaljeval v čedalje večji zadregi, »ako vam smem svetovati, gospodična ... bolje bi bilo, da se vrnete in ...«

»Greste z gospodom v Saux!« se je predrzno zasmejala ena izmed deklin.

Gospodična de Saint-Alais jo je prebodla z očmi. Nato je vsa rdeča ukazala:

»Poženite konje!«

Ves obupan nad svojo nerodnostjo sem se poslednjič zagnal, da bi jo popravil.

»Tisočkrat vas prosim oprostjenja, gospodična, toda ...«

»Poženite!« je ponovila, to pot z mirnim in jasnim glasom, ki je razločno odklanjal vsak ugovor.

Tista izmed žensk, ki je ni bila ujezila — zakaj jezičnica je bila vsa poparjena — je ponovila ukaz; kočija je odskripala dalje in jaz sem ostal na svojem konju sam sredi ceste, držeč klobuk v roki, in sem gledal za njo kakor neumen.

Narodna in vsa dopisa, ličice, je malih oglašev, je pitali na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v paradržavne in socialne namene občasno, vaba bareda 50 par. Najmanjši znesek Din 5. Pristojbina za šifro Din 3.

Mali oglasi

Vse pristojbine je uparila ličice in naročilo, a cer in oglašev o rokojo čezovni račun pošla kra nibeje ljubljana, št. 1812

Oglase za nedeljske številke „Jutra“ sprejemamo odslej dalje samo do sobote do 2. ure popoldne.

Kam pa kam!

Krapinske toplice
sigurnim uspehom odne
blaz, revno, tenke bole
ni isti. V pred in pose
matno kuhane ome — ter
eno navsilo zdravljeno
na 30 dni 128 Din Avio
bus na postaji Zabok ter
direktno iz Zagreba in Ro
gača. Slatine, Popuži na
Selenburgovi novi restav
ter, blato, kopeli ter ku
peli s ogledno voziš
Polni komfort in širjo
od aprila do oktobra —
Prepoved razpisati kon
liška uprava, 97

Obiti

Kleparski stroji
tržnice Mach in Fischer, —
Hrovo Zastopstvo in za
loga Rudolf Dertaj, Ljub
ljana, Kolodvorska ulica
25, 125

Egelbert Franchetti
Ljubljana, Dunajska c. 20
priporoča elegantno urejeno
brivnico

Na posebnem oddeku za
damsko friziranje
barvanje in izviranje la
nih izdelkov, 106

Solne zastore

(plahite) platene, do 20
niti, ovi in meri izdel
Rudolf Sever
tapietnik, Marjito trg št. 2
— Pred akupom drug
zahtevajte moj prospek
47

Otomane
divane, vrhne in spodnje
modrone, sprejemno delo
Anton Kolša, tapietnik
Sv. Petra nasip št. 45
Forejstva tudi razna por
vila, 19179

Uniforme
vseh vrst izdeluje tudi na
obroke Simon Klimek in
Ljubljana, Selenburgova ul.
št. 6, 18781

Boiron in botercam
se vroča priporoča foto
strelja D. Kovšek, Ljublj
na, Kolodvorska ulica 34,
19315

Službo dobi

Poslovodjo
osnovalo v mekarstvu in
večnam, kaveje zmožna
pa gosposda sprejemno
Ponudbe z referencami in za
hvatki pod »Mekarna« na
oglasni oddelek »Jutra«, 19300

2 frizerki
dobro izurjeni, sprejme
proti proviziji, plači takoj
ali posreduje damski salon
Aleks Gjud, Ljubljana —
Kongresni trg 6, 19229

Trg pomočnik
smotno vodi samostojno
večje delovno trgovino
— se sprejme takoj proti
dobri proviziji in mora
kavejati. Ponudbe na oglas
ni oddelek »Jutra« pod šifro
»Mekatesa«, 18912

Lovskega paznika
zanesljivo, izkušnega in
vseh lovskih panogah, iz
Lovsko društvo v Slovenski
Bistrici, Starost 25-40 let,
smern, zdrav, trezen in
energичen. Mesečna plača v
denarju 500 Din, poleg sta
nin in nagrad, v naravi sta
nagrade, kaveje ter letno
1 oblika in šifro, 19340

MALE OGLASE

sprejemamo od danes dalje
ob sobotah
samo do
do 2. popoldne.
Oglasni oddelek Jutra Prešernova ul. 4.
telefon 2192

Fotograf, učenca
ali učenec sprejem takoj
ali pozneje. Ponudbe je po
sistati, če morete s sliko na
oglasni oddelek »Jutra« pod
šifro »Veselo in talent za
prostoročno tisanje, 19371

Krojaška učenca
sprejme takoj Fr. Brodar,
krojač, Bistrica-Tržiš, 19381

Kuharico
mlajšo in zdravo, ki ljubi
rod in znašnost ter ki bi
opravljala vsa domača dela
oprijemne zame. Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Takoj ali junija, 19453

Vajenca
za elektrotehnično obrt ta
kaj sprejemam. Naslov pove
oglasni oddelek »Jutra«, 19453

Kuharica
spretna, poštena, zanesljiva,
ki zna tudi dobro živati,
z dobrimi spretnostmi, dobi
stabilno službo pri samostoj
nem gospodu. Ponudbe pod
»Dobra gospodična 38« na
oglasni oddelek »Jutra«, 19453

Drž. vpokojenec
ne prestar, ki razpolaga s
kavcijsko ca. 10.000 Din, ali
vsaj 5000 in ki se ustrani
nobenej dela, dobi službo
skladničnika pri večjem
ljubljanskem podjetju. Ponu
dube na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Uvelaven in
vesten, 19459

Sprejem uradnico
zmožno stenografije in stro
jevanje, Dr. I. Jane, odvet
nik v Kranju, 19454

Zasluzek

Zastopnike
in agente, v vseh večjih
krajih Slovenije iste velika
savarovalna družba. Ponu
dube na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Provizijiska
baza, 19396

Potnice

za dobro izo denjski higie
nijski predmet, proti dobri
proviziji sprejme trgovska
agencija in komisija v Ljub
ljani, Slomškova ulica 2/1,
soba št. 7, 19413

Zastopstvo

dobro izpajano, oddamo
proti fikani plači in provi
ziji. Ponudbe s prilogo Din
nin in nagrad, v naravi sta
nagrade, kaveje ter letno
1 oblika in šifro, 19340

Uradnik

vojašine prost, večš slov,
arhiviratskega, nemškega
in italijanskega jezika, ka
kor tudi vsaga trgovskega
poslovanja, želi službo.
— Cenjene ponudbe na oglas
ni oddelek »Jutra« pod šifro
»Uradnik 93«, 19323

Gospodična
trgovsko izobražena — želi
boljšo službo v kavarni ali
kaj slinenga. Ponudbe pod
»Beograd ali Zagreb« na
oglasni oddelek »Jutra«, 19323

Elektromonter
»možni iste službe, eveni
prejme tudi službo »lug
kistilnika ali kakršnokoli
trgovsko delo — Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Elektromonter, 19383

Mesarski pomočnik
iste mesto kuhinjskega me
sarsja, točaja ali slineno —
Cenjene ponudbe na oglas
ni oddelek »Jutra« pod šifro
»Mesarski pomočnik 50«, 19384

Bivši fin. stražnik
prosi službo sluga, skla
diščnika ali kaj slinenga, —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«, 19151

Natakarica
iste mesta — tudi izven
Ljubljane. Plemenite ponu
dube na oglasni oddelek »Jutra«
pod »Pogoj, 19411

Mesto učenke
iščem za 14 let staro de
klino s meščansko šolo, v
boljši trgovini, s hrano in
stanovanjem v bližini Cen
jnih. Ponudbe proim pod »V
družba na upravo »Jutra«
v Celju, 19434

Motorna vozila

B. S. A.
motorno kolo, 750 cm³, s
velikim priklonim vozom,
temeljito prenovljeno in z
novo pnevmatiko, s elektr.
razsvetljavo, napredaj. —
Vpraša se pri: L. M. Ecker
sinova, Slomškova ulica 4,
19394

Auto

tridesetletni, znamke Renault,
mojo pripraven za potnika
ali sdravnika, v najboljšem
stanju prodam. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«, 19219

Auto Diatto

35 H. P., petdesetletni, z
električno razsvetljavo, in
starterjem, v prav dobrem
stanju poceni prodam, ali
pa zamenjam za manjšega,
dobre znamke, potrebnega
popravlila. Haselbach, Celje,
19367

2 motorni kolesi

in ševljarski stroj »Fisch
steper« poceni prodam. Leden
Dramsko gledališče, 19416

Prodaj

»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Svicarske ure
»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Vrvarski izdelke
najboljše kvalitete kupi
najceneje v največji vrvar
ni v Jugoslaviji: Tovarna
motorna in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani —
Komisijaka zaloga: Franc
Palme, Ljubljana, Gospe
svetstva cesta 7 — Celje
Cankarjeva 7 in Maribor:
Koroška 8, 261

Stare pisalne mize
»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Salvator
»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Zelesnih postelj
več sto komadov dobro
ohranjenih poceni prod
Miha Kaučič, Ljubljana VII
Zg. Siška, 19136

Vrhnjiško opeko
»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Čoln
dobro ohranjen — 4 vesla,
prodal K. Križ, Trnovski
pristan 12, 19402

Moško kolo

»Fuchs« — dobro ohranjeno,
prodal Habjan, Švabičeva 7
(Trnovo), 19383

Kompletno posteljo

močno omario, umivalnik,
mizo, ogledalo ter omario za
obleke, radi selitve prav
ugodno prodam. Več v pro
dajalni v Florjanski ulici
št. 5, 19390

Pletilni stroj

»Ideal«, 8/40, dobro ohran
jen, 1 leto rabljen, prodam
Cena po dogovoru. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«, 19299

Stružnico

1600 mm. vrtni stroj do
30 mm. modern in dobro
ohranjen, kupi Josip Stiri
v Kranju, 19414

Pisalne mize

»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Spalnice
jezenovo, gladko politirano,
s črnimi obrobi, prodal J.
Zagar, mitar, Dravje pri
Ljubljani, 19438

Steklo, porcelan
starinske stvari, kinnice in
porcelan prodam. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«, 19449

Spalnica
iz mehkega lea — dobro
ohranjena in otomana poceni
prodam. Naslov pove
oglasni oddelek »Jutra«, 19428

Deško vozilo
»Hollander«, več opetnih
in drugih steklenic prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«, 19448

Arondirano posestvo
na katerem so 3 obrti, pro
dam za 350.000 Din. Vpra
šavalec izključno. Ponudbe
na oglasni oddelek »Jutra«
pod šifro »Vrtič, 19433

Cevlje, obleko
svilene klobuke, rože in
preproge poceni prodam. —
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«, 19463

Sivalni stroj
»Singer« prodam. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«, 19461

Pridelki

Jugovicove
»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Salvator
»vrtič in obkrožje za birmo
nudi po nizkih cenah A.
Fuehs, slatir, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6,
1911

Kupim

2 vagona krompirja
belega branega, kupim
takoj po Din 108. Naslov
v oglasnem oddelku »Jutra«, 19322

Elektromotorie
vskakovitne, kupujem in
prevažam komisijaka
mojalo. Ponudbe na naslov
Berzgar & Comp., Ljub
ljana, Kolodvorska ul. 3,
19065

Otroško postelj

železno — dobro ohranjeno,
najraje bilo emaljirano, ku
pinim. Ponudbe na naslov:
Karel Holčič, rudnik
Hrastnik, 19372

Klubska garnituro

ali porazne unjate foto
vsa kupim — Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra«
pod šifro »Klub garnituro na oglasni oddelek »Jutra«, 19387

Bukovih drv

več vagonov kupi Poganič
trg, s kurivom v Ljubljani,
Bohorjeva ulica 5, telefon
št. 2620, 19451

Pekarno

kupim, za dobro večletno
na menjavo. Ponudbe na ogl.
ni oddelek »Jutra« pod šifro
»Promet 50«, 19450

Kapital

Družabnika
s 300.000 Din. dobička
nosni predmet istem. Cen
ponudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod šifro »Ugodna
prilika 6«, 19206

Poselit

Parcela
suha lega, prodam v sredi
mesta. Naslov v oglasnem
oddoku »Jutra«, 19208

Poslojpe

prilagojeno za vsako indus
trijo, velika dvorana, stan
ovanje in pisarna, zraven
priprajajoče poslojpe s skla
diščem in hišnim elektr.
napeljavajo. v bližini glavne
ga kolodvorja prodam. Na
slov pove oglasni oddelek
»Jutra«, 19202

Parcela

iz kolodvorja v okolici po
»delokoga« mesta, 3-400
m², vodovod, elektrika,
v bližini, pripravno za večje
odetje osiroma tovarno
rodam pod ugodnimi po
roji. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod šifro
»Parcela 197«, 19093

Hišo

v bližini sv. Petra, pošte
ali franciskancov kupim za
ceno do 150.000 Din. Posre
dovalec izključno. Ponudbe
na oglasni oddelek »Jutra«
pod »30. maj, 19331

Lokali

Trgovino
osnovalo trgovski lokal za
nem na najem, event. kupim
Ponudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod šifro »Takoj, 19338

Majhen lokal

ali sobo za pisarno, v pri
bližini, istem na prometnem
kraj, ozir. strogem centru
v Ljubljani. — Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
šifro »Cimprej 1. junij 1928, 19418

Trgovino

z mehanim blagom, na zelo
prometnem kraju, v večjem
mestu. Starijske, mesečni
promet ca. 100.000 Din.
pod ugodnimi pogoji dam
takoj v najem. Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Najem, 19307

Stanovanja

3 sob, kuhinje in pritlikin
iše za takoj v sredini me
sta mirna in solidna trila
na. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod šifro
»Brez otrok, 19346

Stanovanje

sobe in kabineta, ali dveh
kabineta, v pritlikinami
za levo bregu Ljubljane
iše za takoj ali avgust
staina in mirna stranka sa
mo dveh oseb. Ponudbe na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Cimprej, 19139

Stanovanje

2 sob in kuhinje iše s 1.
junijem mirna stranka brez
otrok. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod šifro
»Višji drž. uradnik, 19350

Sostanovalko

sprejem